

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET

2012

INNHold

1	Rolle og ansvar, mål og hovedprioriteringer	4
1.1	Samarbeid med andre aktører	5
2	Barnehager	7
2.1	Kvalitetsutvikling	7
2.1.1	Læringsmiljø	7
2.1.2	Kompetanseutvikling	8
2.1.3	Støtte og veiledning	9
2.1.4	Internasjonalt arbeid	10
2.2	Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse	10
2.2.1	Utvikling av et nasjonalt system for å følge med på kvaliteten i sektoren	10
2.2.2	Faste undersøkelser	11
2.2.3	Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling	11
2.2.4	Forskning, analyse og evaluering	12
2.3	Forvaltning	13
2.3.1	Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn	13
2.3.2	Embetsstyring	13
2.3.3	Tilskuddsforvaltning	13
3	Grunnopplæringen	15
3.1	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	15
3.1.1	Læringsmiljø	15
3.1.2	Grunnopplæring for voksne	16
3.1.3	Læreplaner og struktur	17
3.1.4	Kompetanseutvikling	18
3.1.5	Støtte og veiledning til skoler og skoleeiere	20
3.1.6	Rådgivning i skolen og oppfølgingstjenesten	21
3.1.7	Fag- og yrkesopplæringen	22
3.1.8	Internasjonalt arbeid	22
3.2	Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse i grunnopplæringen	24
3.2.1	Faste vurderingsformer i grunnopplæringen	24
3.2.2	Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling	25
3.2.3	Forskning og evaluering	26
3.3	Forvaltning i grunnopplæringen	28
3.3.1	Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn	28
3.3.2	Private skoler og diverse skoler	29
3.3.3	Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet	29
3.3.4	Embetsstyring	30
3.3.5	Etatsstyring	31
3.3.6	Tilskuddsforvaltning	32
3.3.7	Nasjonale sentre	32
3.3.8	Urfolk og nasjonale minoriteter	33
3.3.9	Språklige minoriteter	34
3.3.10	Skolevalg	35
3.3.11	Rettferdsvederlag	35
4	Tildeling av midler	36
4.1	Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen	36
4.2	Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for	38

4.3	Tilskuddsbevilgninger.....	39
4.4	Prosjektmidler	42
5	Økonomiforvaltning og intern forvaltning	46
5.1	Andre føringer.....	46
6	Økonomiske og administrative fullmakter	48
6.1	Fullmakter	48
6.2	Disponeringen av budsjettmidlene for 2012	49
7	Rapportering	50
7.1	Årsrapport	50
7.2	Halvårsrapport og annen rapportering i løpet av året	51
7.3	Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling	51
7.4	Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik.....	52
7.5	Statusrapport for kap. 226 post 21	52
7.6	Kriteriedata	52
7.7	Miljørapportering	53
8	Etatsstyringsmøter og kontakt med departementet.....	54
9	Innspill til budsjettarbeid	55

1 Rolle og ansvar, mål og hovedprioriteringer

For å styrke den statlige kapasiteten for styring og kvalitetsutvikling i barnehagesektoren får Utdanningsdirektoratet delegert oppgaver på barnehageområdet fra 1. januar 2012. Det er videre et mål å skape større helhet og sammenheng i utdanningsløpet. Barnehagen og skolen har felles verdigrunnlag, og rammeplanen for barnehagen og læreplanen i grunnsopplæringen har en større grad av kontinuitet og sammenheng nå enn tidligere. Likevel er virksomhetenes egenart forskjellig og arbeidet som skal gjøres på barnehageområdet skal ivareta barnehagens egenart.

Hovedmålet for Regjeringen på barnehagefeltet er et barnehage tilbud med høy kvalitet, jf St. meld. nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen*. Følgende tre sektormål er sentrale, jf. Prop. 1 S (2011-2012):

- Likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager.
- Alle barnehager skal være en god arena for omsorg, lek, læring og danning.
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap.

Hovedmålet for Regjeringens politikk er en grunnsopplæring med høy kvalitet, jf St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*. Følgende tre sektormål er sentrale, jf. Prop. 1 S (2010-2011):

- Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv.
- Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet.
- Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring.

Utdanningsdirektoratet skal bidra til at sektormålene nås.

Utdanningsdirektoratet skal gjennom juridiske og økonomiske virkemidler, veiledning, informasjon og dialog bidra til at den nasjonale barnehage- og utdanningspolitikken iverksettes og gjennomføres, slik at barn, unge og voksne i hele landet kan få et tilbud enten om barnehage eller opplæring av høy kvalitet i et inkluderende fellesskap. Dette må gjøres i nær kontakt med sentrale aktører og organisasjoner, ulike fagmiljøer som blant annet universitetene og høyskolene, barnehageeierne, kommunen som barnehagemyndighet, skoleeierne, pedagogisk-psykologisk tjeneste, Vox, Senter for IKT i utdanningen og direktoratets underliggende virksomheter, herunder nasjonale sentre og Statped.

En forutsetning for å kunne iverksette effektive virkemidler er kunnskap om tilstanden i sektoren og effekten av virkemidlene. Direktoratet har ansvar for at det foreligger relevant kunnskap av høy kvalitet om barnehagesektoren og grunnsopplæringen og skal bidra med faglige innspill til departementet, både på eget initiativ og på grunnlag av egne oppdrag.

Direktoratet skal arbeide med informasjonsformidling til alle interessentene i sektorene og allmennheten for øvrig. Informasjonen skal være oppdatert, oversiktlig og lett tilgjengelig

for alle. Den informasjon og veiledning direktoratet gir må utvikles i samspill med sektorene og være lett forståelig.

For å sikre at alle elever og lærlinger som er i stand til det skal gjennomføre videregående opplæring, har regjeringen igangsatt prosjektet Ny GIV. I prosjektet har staten bla. invitert alle fylkeskommunene til et målrettet samarbeid for å øke gjennomføringen i videregående opplæring. Direktoratet vil ha en sentral rolle i gjennomføringen av prosjektet. Norge har formannskapet i Nordisk ministerråd i 2012. Direktoratet må påregne å gjennomføre arrangementer og aktiviteter i denne forbindelse innen barnehage- og grunnopplæringsområdet.

I tillegg til tildelingsbrevet gis det oppdrag til direktoratet gjennom året. Gjennomføringen for ulike oppdrag kan gå over flere budsjettår. Oppdragsbrev som ikke er avsluttet og nye oppdragsbrev i 2012 skal følges opp i tråd med frister og innhold i oppdragene.

Utdanningsdirektoratets rolle i arbeidet med stortingsmeldinger og utredninger
Direktoratet skal bidra i arbeidet med ny melding om *Framtidens barnehage*.
Direktoratet skal bidra i arbeidet med utviklingen av en ny kompetansestrategi i prosjektet *Kompetanse 2020*.

Direktoratet skal gjennomføre tiltak i henhold til St.meld. nr. 41 (2008–2009) *Kvalitet i barnehagen* slik det fremgår av dette tildelingsbrevet og i fremtidige oppdragsbrev .
Andre sentrale utredninger for direktoratet på barnehageområdet er NOU 2010:8 *Med forskertrang og lekelyst* og den kommende utredningen fra Barnehagelovutvalget (Øieutvalget).

Direktoratet skal følge opp tiltak i Meld. St. 22 (2010–2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*, Meld. St. 18 (2010–2011) *Læring og fellesskap* og NOU 2010: 7 *Mangfold og mestring*.

Året 2012 planlegges en egen stortingsmelding om inkludering hvor opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne skal være et av temaene. Flere tiltak fra NOU 2010:7 vil bli behandlet her. Utdanningsdirektoratet vil få en rolle i å følge opp disse.

1.1 Samarbeid med andre aktører

Rolle og ansvar

For å nå målene for hele utdanningsløpet skal direktoratet legge til rette for god kontakt og samhandling med kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeiere, skoleeiere, institusjoner i høyere utdanning, partene i arbeidslivet, Foreldreutvalget for barnehagene (FUB), Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), Private Barnehagers Landsforbund (PBL), KS, brukerorganisasjoner og andre aktuelle instanser.

Direktoratet skal samarbeide med Sametinget om aktuelle utviklingsoppgaver knyttet til samisk opplæring og involvere Sametinget i relevante saker, jf *Avtale om prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget*.

Direktoratet er sekretariat for Samarbeidsrådet for fag- og yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene, jf *Retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet.*

Direktoratets råd for inkluderende opplæring har en rådgivende funksjon overfor direktoratet i saker som gjelder barnehage og grunnopplæringen. Rådet skal ha et spesielt fokus på barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov, og bistå direktoratet med å arrangere stormøtene i Brukerforum for likeverdig opplæring.

Vox og direktoratet skal ha gode rutiner for samarbeid og informasjonsutveksling. Samarbeidet skal blant annet sikre sammenheng mellom direktoratets arbeid med rettighetsbasert grunnopplæring for voksne etter opplæringsloven og Vox' arbeid med motivasjons- og opplæringstiltak forøvrig. Samarbeidet skal også omfatte kvalitetsutvikling, dokumentasjon og informasjonsarbeid.

Direktoratet skal samarbeide med Samordna opptak, blant annet om videreutvikling av Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) for videregående opplæring og holde Samordna opptak informert, både om planlagte og vedtatte endringer i regelverk som gjelder tilbudsstruktur, fag- og timefordeling og føringsregelverk for vitnemål og kompetansebevis i videregående opplæring.

Direktoratet og IMDi skal ha gode rutiner for samarbeid og informasjonsutveksling.

Direktoratet skal samarbeide med Senter for internasjonalisering av høgre utdanning (SIU).

Direktoratet skal samarbeide med Senter for IKT i utdanningen om felles oppgaver innen tilgrensende områder, herunder kunnskapsproduksjon og -deling, tjenesteproduksjon og standarder og rammeverk.

2 Barnehager

For å styrke den statlige kapasiteten for styring og kvalitetsutvikling i barnehagesektoren får direktoratet delegert oppgaver på barnehageområdet fra 1. januar 2012. Det er et mål å skape større helhet og sammenheng i utdanningsløpet.

2.1 Kvalitetsutvikling

Direktoratet skal forvalte, videreføre og utvikle ulike tiltak som skal øke kvalitet og kompetanse i barnehagen. Tiltakene skal bidra til å synliggjøre barnehagen som en god oppvekst- og læringsarena for barn og som en spennende og attraktiv arbeidsplass med gode utviklingsmuligheter.

2.1.1 Læringsmiljø

Rolle og ansvar

Direktoratet skal forvalte, videreføre og utvikle tiltak som skal sikre kvalitetsutvikling og bidra til et godt læringsmiljø i barnehagene. Følgende tiltak videreføres: implementering av rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, arbeid med likestilling, *Manifest mot mobbing* og pilotprosjekt om barnehagen som dannings- og læringsarena.

Direktoratet skal følge opp tiltakene på barnehageområdet i regjeringens handlingsplan for likestilling mellom kjønnene, *Likestilling 2014*. Direktoratet skal tildele fylkesmennene midler og sørge for at de fylkesvise likestillingsteamene er aktive på barnehageområdet. Likestillingsteamene skal:

- videreføre arbeidet med å rekruttere og beholde menn i barnehagene
- på bakgrunn av lokale behov, legge til rette for lokalt utviklingsarbeid og erfaringspredning som fremmer likestilling
- samarbeide med Likestillingssenteret¹ for å øke kompetansen om praktisk likestillings- og likeverdsarbeid i barnehagene

Direktoratet skal årlige motta rapporteringer fra fylkesmennene og medvirke til informasjons- og erfaringspredning i forbindelse med likestillingsarbeidet.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har via fylkesmennene arbeidet for implementering av formålsparagraf og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
2. Direktoratet har utarbeidet et nytt veiledningshefte for barnehagene med utgangspunkt i heftet *Mobbing i barnehagen*.
3. Direktoratet har fulgt opp tiltakene på barnehageområdet i handlingsplanen *Likestilling 2014*.
4. Direktoratet har mottatt fagartikler fra pilotprosjektet om barnehagen som dannings- og læringsarena og samlet og presentert dem i en rapport. Rapporten skal formidles til sektoren og til departementet.

¹ Likestillingssenteret med Dronning Mauds Minnes høyskole for førskolelærerutdanning og stiftelsen Kanvas som underleverandører

5. Direktoratet har utredet og fremmet forslag for departementet om opprettelse av et nasjonalt system for registrering og oppfølging av hendelser/ulykker som medfører skader på barn i alle barnehager.

2.1.2 Kompetanseutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet skal forvalte, videreføre og utvikle tiltak som sikrer kompetanseutvikling for ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Direktoratet skal via fylkesmannen sette i verk kompetansetiltak i landets kommuner for å videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon. Direktoratet skal også bidra til å styrke kompetansen hos kommunen som barnehagemyndighet for å sikre et barnehagetilbud av god og likeverdig kvalitet.

KD har tildelt universitet og høyskoler midler til ulike kompetansehevingstiltak med midlertidige deltids studieplasser. Tildelingene til institusjonene har vært gjort for hele studieår om gangen, to semester. I tildelingene er en deltidsstudieplass regnet som en student.

Prosjektet *Kompetanse 2020* utreder en ny og helhetlig kompetansestrategi for alle ansatte i barnehagen som skal igansettes i 2013. Den nye strategien vil medføre et annet helhetlig system for kompetanseheving for alle ansatte i barnehagen. Fra og med 2013 skal midlene som er knyttet til etter- og videreutdanningsstudier i 2012, i hht kommende oppdragsbrev videreføres i den nye helhetlige kompetansestrategien.

De midlertidige studieplassene i 2012 skal bidra til å videreføre og styrke kompetansehevingen i barnehagen i overgangsperioden frem til høsten 2013. Direktoratet skal slutføre de igangsatte og planlagte studieplassene som det er tildelt midler til i 2012. Det skal ikke igangsettes noen nye midlertidige studietilbud for ansatte i barnehagen.

Direktoratet skal formidle og sikre at universitet og høyskoler gjøres kjent med forutsetningene slik at institusjonene gis anledning til å innarbeide endringene i sine planer for studietilbud.

Direktoratet skal sikre en videreføring av videreutdanning for førskolelærere i pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (PUB-studier).

Direktoratet skal videreføre Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning rettet mot assistenter, som startet i 2009, lederutdanning for styrere og. Direktoratet skal følge opp de høyskoler som fikk tildelt midler til å igangsette til sammen 90 deltidsstudieplasser til studiet videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Direktoratet skal få utviklet og igangsatt et videreutdanningstilbud for kommunen som barnehagemyndighet. Direktoratet vil motta et eget oppdragsbrev om dette.

Direktoratet skal fordele midler og følge opp kompetansehevingsstudier for assistenter i alle fylker.

Direktoratet skal motta rapporter vedrørende budsjett, regnskap m.m. fra universiteter og høyskoler som fikk tildelt midler til studieplasser i hht frister for det enkelte studium. Direktoratet skal på bakgrunn av rapporter fra institusjonene om studiene, trekke tilbake midler som ikke er benyttet til rekruttering og finansiering av studieplasser. Direktoratet forelegger departementet forslag til disponering av eventuelle ubenyttede midler.

Direktoratet skal bistå Kunnskapsdepartementet gjennom prosjektet *Kompetanse 2020* i utviklingen av en ny kompetansestrategi. Herunder skal direktoratet også bistå Kunnskapsdepartementet i arbeidet med nasjonal rekrutteringskampanje for førskolelærere, og vil ha et særlig ansvar for oppfølgingen av det regionale arbeidet med kampanjen gjennom fylkesmannsembetene.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har via fylkesmennene sikret gjennomføringen av kompetansetiltak i kommunene for ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager.
2. Direktoratet skal tildele midler og følge opp følgende etter- og videreutdanningsstudier i 2012, i hht kommende oppdragsbrev:
 - 300 studieplasser til lederutdanning for styrere
 - 120 studieplasser i PUB- studier i 2012 fordelt på 7 universitet og høyskoler.
 - 90 studieplasser i videreutdanning i barnehagepedagogikk.
 - 135 studieplasser i arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning rettet mot assistenter.
 - kompetansehevingsstudier for assistenter i alle fylker.
3. Direktoratet har startet en evaluering av lederutdanning for styrere i 2012.
4. Direktoratet skal planlegge og gjennomføre opptak for nytt kull i lederutdanning for styrere.
5. Direktoratet har fått utviklet og igangsatt et videreutdanningstilbud for kommunen som barnehagemyndighet.

2.1.3 Støtte og veiledning

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å veilede og gjennomføre tiltak som kan støtte barnehager, barnehageeiere og kommunen som barnehagemyndighet, for eksempel når det gjelder barn med nedsatt funksjonsevne, kunst og kultur i barnehagen og minoritetsspråklige barn. Viktige områder er språkstimulering i barnehagen og pilotprosjekt for minoritetsspråklige assistenter.

Direktoratet har ansvar for å utarbeide veiledningsmateriale for barnehager knyttet til kartlegging av barns språk og oppfølging i barnehagene. Veiledningsmaterialet skal ta utgangspunkt i rapporten fra ekspertutvalget som har vurdert verktøy som brukes til å kartlegge barns språk i norske barnehager, og skal bidra til at barnehagene får et kunnskapsgrunnlag for å velge verktøy som kan bidra til å finne frem til barn som strever med språket og legge til rette for god oppfølging i barnehagene. Departementet vil vurdere om det skal utarbeides et eget oppdragsbrev om dette.

Direktoratet skal via NAFO bidra til at flerspråklig praksis i barnehagene styrkes gjennom godt tilrettelagte nettressurser. Direktoratet skal tildele midler til NAFO som skal nyttes til

nettressurs for flerkulturell praksis – *Tema Morsmål* (www.morsmal.no). Nettstedet retter seg i første omgang mot pedagogisk personale, barn/elever og foreldre. Nettsidene for barnehager skal videreutvikles og brukes til å spre informasjon om tiltaket .

Direktoratet skal i samråd med NAFO bidra til å styrke barnehagenes arbeid med flerkulturell praksis og flerspråklige utvikling. Direktoratet skal blant annet via NAFO følge opp pilotprosjektet om hvordan tospråklige assistanse virker på barns norskspråkutvikling. Videre skal direktoratet via NAFO kartlegge om bruk av tospråklig assistanse fremmer barns norskspråkutvikling.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har utarbeidet og formidlet en veileder om kartlegging av barns språk og språkstimulering og på den måten lagt til rette for implementering i barnehagene.
2. Direktoratet har via NAFO utvidet nettsiden *Tema Morsmål* til også å gjelde barnehage og flerspråklige førskolebarn og sørget for at nettsiden er gjort kjent i sektoren.
3. Direktoratet har mottatt og vurdert to rapporter fra NAFO sitt pilotprosjekt om hvordan tospråklig assistanse virker på barns norskspråkutvikling.
4. Direktoratet har via NAFO gjennomført evalueringen om tospråklig assistanse.

2.1.4 Internasjonalt arbeid

Det vises til kap 3.1.8 for en beskrivelse av direktoratets oppgaver i det internasjonale arbeidet på barnehagefeltet. Sammen med departementet vil direktoratet ha oppgaver og inngå i internasjonalt samarbeid på barnehageområdet.

2.2 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

Direktoratet har ansvar for at det foreligger kunnskap av høy kvalitet om barnehagene som er relevant for politikktutforming. For å ivareta ansvaret har direktoratet fått delegert oppgaver knyttet til produksjon, bestilling, utvikling, oppfølging og formidling av kunnskap om barnehagene.

2.2.1 Utvikling av et nasjonalt system for å følge med på kvaliteten i sektoren

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å utvikle et nasjonalt system for å følge med på kvalitetsutviklingen i barnehagesektoren. Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet vil være et viktig virkemiddel for å analysere og vurdere kvaliteten i barnehagesektoren og styrke grunnlaget for kvalitetsutvikling i lokal og nasjonal politikktutforming.

Systemet skal primært kontrollere at nasjonale mål og kvalitetskrav blir innfridd og ivareta behovet for løpende oppdatering av kunnskap om barnehagene. Det kan også inngå som en del av embetsstyringen og i kommunenes styring av barnehagesektoren.

Direktoratet skal utarbeide en plan for utvikling av et helhetlig kvalitetsvurderingssystem. Direktoratet får et eget oppdragsbrev om dette.

Som en del av kvalitetsvurderingssystemet skal direktoratet utarbeide en årlig tilstandsrapport for barnehagesektoren. Tilstandsrapporten skal sammenstille statistikk,

forskning og analyser og belyse sentrale utviklingstrekk i sektoren. Tilstandsrapporten må utvikles over tid i takt med utviklingen av kvalitetsvurderingssystemet.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har utarbeidet en plan for utvikling av et kvalitetsvurderingssystem og hvilke elementer et slikt system skal inneholde.
2. Direktoratet har startet arbeidet med å utarbeide en tilstandsrapport om kvaliteten i sektoren.

2.2.2 Faste undersøkelser

Rolle og ansvar

Direktoratet sørger for at det leveres sammendrag av rapporter fra nasjonale og internasjonale studier og undersøkelser til departementet. Direktoratet har ansvar for oppfølging og videreføring av undersøkelsene om foreldrebetalingen i barnehagene og om kostnader i barnehagene.

Resultatmål for 2012

1. SSBs foreldrebetalingsundersøkelse er gjennomført.
2. Undersøkelsen om kostnader i barnehagesektoren og beregning av nasjonale satser for tilskudd til ikke-kommunale barnehager er gjennomført innen 1. september.
3. Det er etablert gode rutiner for dialog med departementet om de faste undersøkelsene.

2.2.3 Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for nasjonal statistikk om barnehager. Direktoratet har ansvar for utvikling, oppfølging og gjennomføring av rapporteringer i det elektroniske rapporteringssystemet Barnehage Statistikk Innrapporterings Løsning (BASIL). Videre skal direktoratet rapportere statistikk om barnehager til internasjonale organisasjoner, herunder OECD og EU, samt bidra til internasjonal indikatorutvikling og sammenlikninger. Direktoratet skal sørge for at relevante aktører i sektoren involveres i utviklingen av statistikkgrunnlaget for barnehager.

Direktoratet har ansvar for å orientere departementet om offentliggjøring av nasjonal statistikk om barnehager. De må vurdere og analysere hovedtrekk og utviklingstrender. I tilfeller der direktoratet får tilgang på statistikken først samtidig med offentligjøringen, skal orienteringsnotat sendes departementet så raskt som mulig samme dag.

Direktoratet representerer Kunnskapsdepartementet i KOSTRA- arbeidsgruppen for barnehagestatistikk og samordningsrådet for KOSTRA.

Departement og direktorat har selvstendig tolkningsansvar for nasjonal statistikk om barnehager.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har startet arbeidet med å utvikle statistikkgrunnlag og faste indikatorsett på følgende områder:

- Gruppestørrelse/gruppeorganisering i barnehagen
 - Personalets kompetanse
 - Kvaliteten på læringsmiljøet i barnehagen
 - Barn med behov for særskilt oppfølging
2. Direktoratet har vurdert behovet for endringer i årsmeldingsskjemaet og årsregnskapsskjema for ikke-kommunale barnehager i samarbeid med departementet, SSB og KOSTRA- arbeidsgruppen.
 3. Direktoratet har sikret departementet god tilgang til statistikk i elektronisk form.
 4. Direktoratet har innen mars 2012 utredet hvordan rapportfunksjonen i BASIL kan utvikles og tas i bruk, herunder omfang, brukere og kostnader.
 5. Direktoratet har i forbindelse med årsregnskap for ikke-kommunale barnehager oppdatert retningslinjer for revisorattestasjon av regnskap (årlig rundskriv F-06-11).

2.2.4 Forskning, analyse og evaluering

Roller og ansvar

Direktoratet skal bestille, følge opp og formidle forskning på barnehageområdet. Direktoratet utarbeider en plan som danner grunnlag for bestilling av forsknings- og analyseoppdrag og evaluering som ligger utenfor faste oppdrag, i samarbeid med departementet. Departement og direktorat har en løpende dialog om bestillinger av forskningsoppdrag og evalueringer.

Direktoratet skal ha god kompetanse på utforming og bestilling samt oppfølging av forskning. I arbeidet med politikkutviklingen har departementet behov for gode tolkninger av forskning og evalueringer. Direktoratet skal derfor orientere departementet om nye forsknings- og evalueringsrapporter i god tid før offentliggjøring, senest 1 uke før. I tillegg har direktoratet ansvar for å formidle resultater fra forskning og evalueringer på barnehageområdet til sektoren. Direktoratet skal ha kontakt med forskningsmiljøene om barnehageforskningen. Direktoratet har ansvar for å analysere ressursbruken i barnehagesektoren.

Direktoratet skal oppsummere og analysere resultater fra aktuelle evalueringer og forskningsprosjekter, og sett disse i sammenheng og vurdert konsekvenser for videre utvikling og politikkutforming. Direktoratet skal utarbeide en oversikt over forskningsrapporter, kartlegginger, utredninger, analyser og evalueringer på barnehageområdet som oversendes departementet hvert halvår.

Både departement og direktorat har et selvstendig tolkningsansvar når det gjelder forskning og evalueringer av barnehagene. Departement og direktorat skal sammen legge til rette for arenaer for dialog om implikasjonene av forskning og evalueringer for politikkutviklingen.

Direktoratet sørger for at faste møter om analyseområdet mellom departementet og direktoratet er avholdt i tråd med felles årsplan.

Alle forsknings- og evalueringsoppdrag skal kvalitetssikres faglig og metodisk.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har styrket formidlingen av resultater gjennom videreutvikling og aktiv bruk av nettsider, konferanser, temanotater og kunnskapsoversikter.

2. Direktoratet har fulgt opp og sendt departementet:
 - Kunnskapsstatus om de yngste barna.
 - Barnhagebarns trivsel og foreldrenes medvirkning.
 - Kartlegging av kvaliteten i familiebarnehagene.
3. Direktoratet har utarbeidet en plan for aktuelle tema på analyser om barnehagene i samarbeid med departementet og foreligger i løpet av mars 2012.

2.3 Forvaltning

Direktoratet har ansvar for en rekke forvaltningsfunksjoner på barnehageområdet. Gjennom utførelse av forvaltningsoppgaver skal direktoratet bidra til likeverdig og høy kvalitet i barnehagene.

2.3.1 Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn

Rolle og ansvar

Direktoratet skal bidra til at regelverket følges. Direktoratet skal tolke barnehageloven med tilhørende forskrifter ved behov for avklaring på nasjonalt nivå.

Direktoratet må sikre en god kommunikasjon med sektoren for å oppnå et lett tilgjengelig og forståelig regelverk. Direktoratet skal sørge for god veiledning om regelverket. Fylkesmannen skal trekkes inn i dette arbeidet. Videre skal direktoratet sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer på barnehageområdet.

Direktoratet skal ved behov bistå departementet med å utarbeide lovproposisjoner og vurdere behov for å utarbeide forslag til forskrifter med hjemmel i barnehageloven. Forskriftene fastsettes av departementet med mindre noe annet er særskilt bestemt.

Direktoratet har den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av barnehageloven. Det er Fylkesmannen som gjennomfører tilsyn med kommunene etter barnehageloven.

Direktoratet behandler kommunale klager på Fylkesmannens pålegg om retting, jf. barnehageloven § 9 annet ledd og kommuneloven § 60d. Direktoratet sikrer at tilsyn og veiledning utvikles i samsvar med føringer i St.meld. nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen*, pkt 7.4.3.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har bidratt til at embetene har nødvendig lov- og regelverkskompetanse på barnehageområdet.
2. Det er gjennomført tilsyn med regelverket i barnehageloven.

2.3.2 Embetsstyring

Direktoratet er tillagt embetsstyringen av fylkesmannsembetene på barnehageområdet. For nærmere omtale vises det til kap 3.3.4 Embetsstyring.

2.3.3 Tilskuddsforvaltning

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å forvalte tilskuddet til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Stortingets vedtak fastsetter innretningen på tilskuddet. Departementet har i retningslinjene for tilskuddsordningen fastsatt nærmere føringer for forvaltningen av tilskuddet. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene, som forelegges departementet. Direktoratet skal vurdere om tilskuddet til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder bør evalueres påfølgende år. Departementet beslutter om tilskuddet skal evalueres og gir eventuelt oppdrag om gjennomføring av evalueringen.

Direktoratet skal behandle klager på Fylkesmannens vedtak om statlige tilskudd.

Resultatmål for 2012

1. Utbetaling av tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder for første og andre halvår er gjennomført innen henholdsvis 1. mars og 30. juni 2012.

2.3.4 Urfolk og nasjonale minoriteter

Rolle og ansvar

Direktoratet skal samarbeide med aktuelle fylkesmenn om å legge til rette for samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager. Direktoratet skal følge opp "*Handlingsplan for å bedre levevilkårene hos rom i Oslo*" samt bidra til likeverdig barnehage tilbud for nasjonale minoriteter.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har fulgt opp tiltak i Handlingsplan for samiske språk, Sametingets årsmelding og har deltatt på samarbeidsmøter med Sametinget.
2. Direktoratet har fått oversatt samisk materiale til bruk i norske barnehager, og i samarbeid med Sametinget igangsatt tiltak for å synliggjøre samisk i norske barnehager.
3. Direktoratet har fått oversatt sentrale dokumenter på barnehageområdet til samiske språk i samråd med Sametinget.
4. Direktoratet har fulgt opp barnehagespørsmål vedrørende tatere/romani, kvener og andre nasjonale minoriteter.
5. Direktoratet har tildelt midler til rom i Oslo via Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

3 Grunnopplæringen

3.1 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Direktoratet skal forvalte og videreutvikle nasjonale virkemidler for kvalitetsutvikling, kompetanseutvikling, de nasjonale strategiplanene og andre utviklingstiltak. Arbeidet skal bygge på at ansvaret for grunnopplæringen ligger hos skoleeier. I generelle tiltak skal hensynet en mangfoldig elevgruppe ivaretas der det er relevant, henrunder hensynet til likestilling, elever med spesielle behov og minoritetsprålige elever.

3.1.1 Læringsmiljø

Rolle og ansvar

Direktoratet har gjennom nasjonale tiltak ansvaret for å fremme et inkluderende og godt læringsmiljø. Dette omfatter tiltak for å fremme læring, helse og trivsel, og forebygge mobbing, vold, rasisme, ekstrem kontroll² og annen problematferd i skolen.

Direktoratets arbeid skal bygge på kunnskap om hvilke forhold i elevens læringsmiljø som har særskilt betydning for elevenes personlige, sosiale og faglige utvikling og læring. Det er viktig at tiltak som settes i gang for å bedre elevenes læringsmiljø omfatter alle elevgrupper, og er egnet til bruk i en flerkulturell skolehverdag. Direktoratet har ansvar for å følge opp og videreutvikle satsingen *Bedre læringsmiljø* blant annet gjennom å prioritere klasseledelse.

Direktoratet skal forberede erfaringsspredning og avslutte *Modellforsøk skole/SFO*.

Direktoratet skal spre informasjon om *Den naturlige skolesekken*, der bruk av det naturlige nærmiljøet som læringsarena og kulturaktiviteter er viktige elementer.

Direktoratet har ansvar for at idé- og ressursbanken for fysisk aktivitet er oppdatert og i bruk.

Direktoratet skal ivareta prinsippet om universell utforming for å styrke utvikling og bruk av løsninger for alle brukere, uansett funksjonsevne. Direktoratet er ansvarlig for oppfølging av Rådgivningstjenesten for barnehage- og skoleanlegg.

I forbindelse med oppfølging av regjeringens nasjonale strategi for forebygging av ulykker 2009-2014, er det under utvikling et felles veiledningsmaterieell/håndbok om skade- og ulykkeforebygging i kommunene. Direktoratet skal bidra i dette arbeidet der det er relevant.

Resultatmål for 2012

1. Antall skoler som er kjent med satsingen *Bedre læringsmiljø er økt*, blant annet ved å formidle informasjon om *Bedre læringsmiljø* og kunnskap om betydningen av et godt læringsmiljø til alle skoleeiere og skoleledere.

² Ekstrem kontroll vil si den sosiale kontrollen og volden som utøves i enkelte miljøer for å sikre at familiemedlemmer oppfører seg i tråd med det som er familiens/miljøets normer.

2. Direktoratet har oppdatert nettressursen til *Bedre læringsmiljø*-satsingen, både teknisk og faglig.
3. Direktoratet samarbeider med sektoren i å videreutvikle kjennetegn (kvalitetsstandarder) på et godt læringsmiljø.
4. Direktoratet har fulgt opp *Manifest mot mobbing* gjennom mandatet for arbeidsgruppen.
5. Direktoratet har tildelt støtte etter gitte kriterier til antimobbeprogrammer og læringsmiljøprogrammer jf. oppdragsbrev 19-11.
6. Direktoratet har, i tråd med kommende oppdragsbrev, bedt Institutt for læretid og skoleforskning, (ILS, UiO), Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) og Det Europeiske Wergelandsenteret (EWC) om å utvikle et kurstilbud rettet mot lærere, skoleledere og elever på ungdomstrinnet om demokrati og forebygging av antisemittisme, rasisme og andre former for trakassering av minoriteter.

Styringsparametre

1. Antall skoler som tar i bruk arbeidsmåter og tiltak som tilbys gjennom *Bedre læringsmiljø*.
2. Antall skoler og frivillige organisasjoner som får støtte gjennom *Den naturlige Skolesekken*.
3. Gjennomføring av kampanje tilknyttet *Manifest mot mobbing*.

3.1.2 Grunnopplæring for voksne

Rolle og ansvar

Direktoratet skal videreføre satsingen på grunnopplæring for voksne etter kapittel 4A i opplæringsloven. Direktoratet skal se dette feltet i sammenheng med strategier og utviklingstiltak som skal fremme kvalitet i grunnopplæringen generelt. Direktoratet skal arbeide for å bedre forståelsen for voksnes rett til grunnopplæring og at kommunene og fylkeskommunene oppfyller voksnes rett til grunnopplæring, herunder rett til realkompetansevurdering, og styrke tilsynet på dette området. Direktoratet har ansvar for at det foreligger statistikk, dokumentasjon og analyse på voksenfeltet som er relevant og av god kvalitet.

Resultatmål for 2012

1. Fylkesmannsembetene har en riktig og enhetlig forståelse av regelverket om grunnopplæring for voksne slik at de kan gi god veiledning til både kommuner og fylkeskommuner.
2. Kommuner og fylkeskommuner er bedre kjent med innholdet i lover, forskrifter og aktuelle tolkninger av lover (rundskriv, veiledninger kommentarer, brev m.m.) og på denne måten bedre i stand til å kunne utøve et profesjonelt skjønn.
3. Kommuner og fylkeskommuner er bedre kjent med hvordan grunnopplæring for voksne kan tilpasses innenfor rammen av læreplanene og med gode modeller for fleksibel grunnopplæring for voksne.
4. Flere voksne i målgruppen er blitt bedre kjent med rettigheter og muligheter for formell grunnopplæring, og flere benytter seg av retten, jf St.meld. nr. 44 (2008-2009).

5. Direktoratet har igangsatt et arbeid for å utvikle nasjonale retningslinjer for dokumentasjon, vurdering og verdsetting av realkompetanse, jf. kommende oppdragsbrev om dette.
6. Modeller for gjennomføring av videregående opplæring av voksne arbeidssøkere er utviklet gjennom en forsøksordning med samarbeid mellom noen utvalgte fylkeskommuner og NAV, jf eget oppdragsbrev 27-10.
7. Kommunene er bedre kjent med muligheten til å samordne grunnskoleopplæringen og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap innenfor introduksjonsordningen. Jf. eget oppdragsbrev om dette.
8. Direktoratet har sett området i sammenheng med det arbeidet Fylkesmannen i Hordaland driver innenfor feltet opplæringen innen kriminalomsorgen og vurdert samarbeid der det er hensiktsmessig.

Styringsparametere

1. Antall tilsyn med regelverket i opplæringslovens kapittel 4A (se for øvrig resultatmål under 1.4.1).
2. Andelen av de voksne som er i videregående opplæring og som har blitt realkompetansevurdert.
3. Antallet voksne arbeidssøkere som er omfattet av forsøksordningen med samarbeid mellom noen utvalgte fylkeskommuner og NAV.

3.1.3 Læreplaner og struktur

Rolle og ansvar

Direktoratet skal forvalte læreplanverket, inkludert fag- og timefordeling og tilbudstruktur i videregående opplæring, utvikle læreplaner og fastsette læreplaner når det følger av særskilt delegering fra departementet.

Direktoratets forvaltningsansvar omfatter vurdering og igangsetting av tiltak, herunder forsøks- og utviklingsarbeid. Veiledningene for læreplaner for fag skal justeres i tråd med revidering av de gjennomgående læreplanene. Direktoratet skal sørge for at de ordningene for fleksibilitet for den enkelte elev som er innført gjennom Kunnskapsløftet og senere stortingsmeldinger, blir gjort kjent.

Læreplanverket for Kunnskapsløftet og bestemmelser knyttet til organisering av opplæringen skal til enhver tid være kommunisert til sektoren og allmennheten på en hensiktsmessig måte. Læreplanene er utformet slik at de gir rom for en praktisk og relevant opplæring og handlefrihet når det gjelder hvordan opplæringen skal gjennomføres for å nå mål. Fellesfagene i videregående opplæring skal være utformet slik at opplæringen i fellesfagene kan tilpasses de ulike utdanningsprogrammene. Ved revisjon av læreplaner skal direktoratet ta hensyn til at dagens skole er flerkulturell. Når det gjelder lese og regnesatsninger skal direktoratet sørge for at andrespråksdidaktikk ivaretas som komponenter i satsningene.

Læreplandatabasen skal vedlikeholdes og videreutvikles, slik at den til enhver tid inneholder oppdatert informasjon om læreplanendringer.

Resultatmål for 2012

1. Revidering av læreplaner for norsk, samfunnsfag, naturfag, engelsk og matematikk er igangsatt, og høringsutkast for læreplanene er klargjort og sendt på høring jf. oppdragsbrev 42-10.
2. Veiledende kjennetegn på måloppnåelse er utviklet i forbindelse med revisjon av læreplanene i fellesfag.
3. Arbeid med tiltak for å styrke elevenes regneferdigheter og øke kompetansen i matematikk og naturfag er igangsatt, jf oppdragsbrev 28-11 og oppfølging av Meld. St. 22 (2010-2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet*.
4. Tiltak for å styrke elevenes leseferdigheter videreføres, jf. oppdragsbrev 37-10 og oppfølging av Meld. St. 22 (2010-2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet*.
5. Læreplanen i kroppsøvningsfaget og grunnlaget for vurdering i kroppsøvningsfaget, jf. forskrift til opplæringslova § 3-3 er gjort gjeldende fra skoleåret 2012-2013, jf. oppdragsbrev 04-11.
6. Direktoratet har avsluttet forsøk med fremmedspråk på barnetrinnet jf. oppdragsbrev 48-09.
7. Direktoratet har utviklet utkast til åtte nye læreplaner (pulje 1) i valgfag på ungdomstrinnet og igangsatt implementeringstiltak.
8. Direktoratet har utarbeidet forslag til læreplaner (pulje 2) i valgfag og oversendt forslag til høringsutkast.
9. Direktoratet har gjort endringer i timefordelingen i engelsk og norsk på yrkesfaglige utdanningsprogram, jf. oppdragsbrev 30-11.
10. Direktoratet har kartlagt i hvilken grad fellesfagene blir tilpasset de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, jf. oppdragsbrev 34-11

3.1.4 Kompetanseutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet skal følge opp strategien *Kompetanse for kvalitet* og forvalte de midlene som er avsatt til formålet. Direktoratet skal sørge for god informasjon om studietilbudene i strategien og motivere skoleeiere til deltakelse. De avsatte midlene skal dekke utgifter til utvikling av studietilbud, finansiering av studieplasser og delvis dekning av utgifter for vikarer til de skoleeierne som får tildelt studieplasser. Direktoratet skal vurdere kvaliteten på studiene som tilbys fra universitets- og høyskoleinstitusjonene som grunnlag for at institusjonene skal videreutvikle sine tilbud. Det er inngått ny avtale mellom partene om *Kompetanse for kvalitet – Strategi for etter- og videreutdanning 2012–2015*. Direktoratet skal bidra i arbeidet med oppfølging av avtalen.

Tiltakene skal tilpasses lærernes behov for kompetanse om opplæring i en flerkulturell skole.

Kompetanseheving for å utvikle bedre vurderingskultur og -praksis gjennomføres i form av den nasjonale fireårige satsingen på *Vurdering for læring*. Denne satsingen skal vektlegge helhet og sammenheng på vurderingsfeltet og ha særlig fokus på undervisvurdering. Satsingen skal være basert på dokumentert kunnskap og relevant forskning på fagfeltet.

Direktoratet skal forvalte midler til etterutdanning innenfor prioriterte områder for lærere, førskolelærere og rådgivere og innenfor fag- og yrkesopplæringen og til veiledning av nyutdannede lærere.

Direktoratet skal følge opp evalueringer, kompetansekartlegginger og løpende rapportering på etter- og videreutdanning.

Direktoratet skal videreføre og videreutvikle den nasjonale rektorutdanningen, og tildele midler til institusjoner som har fått ansvar for å tilby rektorutdanningen.

Direktoratet har ansvar for skolering av sensorer, angående sensur og klagesensur.

Direktoratet har ansvar for kompetanseheving og ressustildeling knyttet til entreprenørskap i opplæringen, jf. *Handlingsplan for entreprenørskap i utdanningen (2009-2014)*.

Direktoratet skal følge opp strategien *Realfag for framtida 2010-2014* gjennom direktoratets egen handlingsplan *Fornytt satsing på realfag*. I handlingsplanen skal det vektlegges både økt kompetanse i matematikk og naturfagene og økt rekruttering til realfagene i videregående opplæring. Nødvendig statistikkgrunnlag er en del av arbeidet.

I Meld. St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap* er det varslet at departementet i samarbeid med KS og andre sentrale aktører, vil ta initiativ til å starte arbeidet med å utvikle en etter- og videreutdanningsstrategi for PP-tjenesten. I tillegg skal departementet ta opp behovet for veiledende kompetanse- og kvalitetskriterier for PP-tjenesten med KS. Direktoratet vil bli involvert i dette arbeidet, og vil kunne få oppdragsbrev knyttet til dette arbeidet.

Resultatmål for 2012

1. 1 700 lærere gjennomfører videreutdanning tilsvarende 30 studiepoeng studieåret 2012-2013.
2. Det er utviklet gode tilbud for etterutdanning innen nasjonalt prioriterte fag- og fagområder som klasseledelse, vurdering for læring, regne- og leseopplæring, spesialpedagogikk og andrespråksdidaktikk. Direktoratet har videreutviklet etter- og videreutdanningstilbudet innen rådgivning, herunder kjønnsutradisjonelle utdanningsvalg og det flerkulturelle perspektivet.
3. Den nasjonale rektorutdanningen er videreutviklet. Det tilbys inntil 400 plasser høsten 2012.
4. Utprøving av opplegg for skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, vurdering for læring og lesing og regning er gjennomført på ungdomstrinnet i tråd med Meld. St. 22 (2010-2011) *Motivasjon- Mestring - Muligheter*. Direktoratet har satt i gang FoU-arbeid som skal gi mer kunnskap om hvordan lærere kan videreutvikle sin kompetanse i klasseledelse.
5. Det er videreført utprøving av hospiteringsordninger for yrkesfaglærere, fellesfaglærere og instruktører i fag- og yrkesopplæringen.
6. Direktoratet har gjennomført skolering for kull 2 og påbegynt skolering for kull 3 i "Overgangsprosjektet"/Ny GIV.
7. Direktoratet har som en del av gjennomføringen av Ny GIV etablert etter- og videreutdanningstilbud for ansatte i oppfølgingstjenesten og fagpersoner med sosialpedagogiske oppgaver i og utenfor skole. Tilbudet omfatter også kunnskap om ulike grupper ungdom og deres utfordringer knyttet til frafall i videregående opplæring.

Styringsparametre

1. Antall søkere og deltakere i videreutdanningstilbud i Kompetanse for kvalitet.
2. Antall lærere, yrkesfaglærere, faglige ledere/instruktører og klage- og prøvenemndsmedlemmer som deltar i etterutdanning i de prioriterte fag og fagområdene.
3. Antall yrkesfaglærere, fellesfaglærere og faglige ledere/instruktører som skoleåret 2011-2012 gjennomfører hospitering .
4. Antall søkere og antall som har påbegynt og gjennomført rektorutdanningen.

3.1.5 Støtte og veiledning til skoler og skoleeiere

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å gjennomføre tiltak som kan støtte skoler og skoleeiere i arbeidet med vurdering og kvalitetsutvikling av opplæringen. Se også veiledning om regelverket, punkt 3.3.1 i dette tildelingsbrevet. Direktoratet skal sammen med kommuner og fylkeskommuner komme fram til spesifikke tiltak for skoleutvikling og kvalitetsforbedring i kommuner og fylkeskommuner som har størst utfordringer i grunnopplæringen.

Direktoratet skal særlig gjennom veilederkorpset styrke arbeidet rettet mot skoler og skoleeiere som trenger veiledning for å bedre læringsprosessene i skolen. Veiledningen skal bidra til å heve kompetansen hos skoleeiere og skoleledere til å drive utviklingsarbeid.

Direktoratet skal videreutvikle og gjøre direktoratets ressurser og verktøy for skoleutvikling mer brukervennlig. Direktoratet skal støtte og stimulere egenrevisningskulturen i skoler og hos skoleeiere, bl.a. gjennom å fremme bruken av ekstern skolevurdering.

Ulike støtte- og veiledningstiltak skal der det er relevant også omfatte tiltak for å oppnå en god flerkulturell skole og gi en god opplæring for minoritetsspråklige elever og for barn, unge og voksne med særskilte behov.

Direktoratet skal øke oppmerksomheten om opplæringstilbudet til elever med generelle lærevansker og utviklingshemninger gjennom programmet *Vi sprenger grenser*, jf. Meld St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*. Programmet skal bidra til å øke forventningene, bevisstheten og kompetansen om læringen og utviklingen til elever med store sammensatte lærevansker og utviklingshemninger.

Direktoratet skal videreutvikle *Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning* slik at den blir mer brukervennlig og bidra i arbeidet med å utarbeide en *Foreldreplakat* som skal gi foreldre oversikt over gjeldende rettigheter, jf. Meld St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*, jf. kommende oppdragsbrev.

Direktoratet har ansvar for å videreutvikle og formidle *Den naturlige Skolesekken* (2010-2014) som et verktøy for skoler for bruk av nærmiljøet som læringsarena, herunder samarbeid med faglige og frivillige organisasjoner.

Direktoratet skal ta ansvar for oppfølging av sektoren når det gjelder elever som er berørte etter terroranslaget 22. juli 2011. Denne oppfølgingen innebærer i hovedsak delttagelse i

arbeidsgruppe sammen med Helsedirektoratet og andre relevante aktører, samt opprette og eventuelt videreføre et nettverk for skoler med berørte elever.

Direktoratet skal ta ansvar for oppfølging av sektoren når det gjelder elever som er berørte etter terroranslaget 22. juli 2011. Denne oppfølgingen innebærer i hovedsak deltagelse i arbeidsgruppe sammen med Helsedirektoratet og andre relevante aktører. Videre forventes det at direktoratet sørger for en av nettverk for skoler med berørte elever.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har sørget for at det tilbys støtte og veiledning til skoleeiere og skoler med særskilte utfordringer. Direktoratet skal ha fullført allerede igangsatte tilbud og tiltak og samtidig ha inngått inntil 30 nye veiledningsavtaler.
2. Direktoratet har sørget for at verktøy for skoleutvikling er videreutviklet, herunder ekstern skolevurdering som virkemiddel for skoler med særskilte utfordringer.
3. Direktoratet har utarbeidet og gjort informasjonsmateriell tilgjengelig om PP-tjenesten på de åtte store språkene for målgruppen minoritetsspråklige elever og foreldre innen skolestart 2012-2013. Informasjonsmaterialet informerer også om hvilke tjenester Statped og NAFO kan gi.
4. Direktoratet har i samarbeid med Senter for IKT i utdanningen videreutviklet innholdet i ressursbanken med gode eksempler på undervisningsopplegg for entreprenørskap. Direktoratet har hovedansvaret for innholdet. Direktoratet har samarbeidet med Senter for IKT i utdanningen om publisering av denne ressursbanken på nettet. Senteret har hovedansvar for denne publiseringen.
5. Direktoratet har i samarbeid med Helsedirektoratet planlagt og iverksatt en toårig prøveordning som gir PP-tjenesten, i en region eller utvalgte fylker, henvisningsrett til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og habiliteringstjenesten for barn og unge (HABU), jf. Meld. St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*. Eget oppdragsbrev vil bli sendt.

Styringsparametre

1. Antall skoleeiere og skoler som får støtte gjennom veilederkorps og andre virkemidler rettet mot skoleeiere med særskilte utfordringer.
2. Antall skoler som bruker tilgjengelige verktøy for skoleutvikling.

3.1.6 Rådgivning i skolen og oppfølgingstjenesten

Rolle og ansvar

Direktoratet skal bidra til kvalitetsutvikling i rådgivningen, både i utdannings- og yrkesrådgivningen og den sosialpedagogiske rådgivningen i skolen og i Oppfølgingstjenesten (OT).

Direktoratet skal i samarbeid med Senter for IKT i utdanningen ivareta og styrke norsk utdanningsinformasjon i den europeiske utdanningsportalen Ploteus.

Direktoratet skal samarbeide med relevante aktører nasjonalt og internasjonalt som ledd i arbeidet med å kvalitetsutvikle rådgivningen. Direktoratet skal videreutvikle samarbeidet med den nye enheten for karriereveiledning i Vox om utdannings- og yrkesrådgivning.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har påbegynt utredning av hvordan rådgivning kan inngå i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet.

3.1.7 Fag- og yrkesopplæringen

Rolle og ansvar

Direktoratet skal ivareta og øke kvaliteten for fag- og yrkesopplæringen på bakgrunn av egne initiativ og forslag som partene i arbeidslivet fremmer gjennom Samarbeidsrådet for fag- og yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene. Direktoratet skal også ivareta forpliktelsene Norge har påtatt seg i tilknytning til europeiske prosesser.

Direktoratet er sekretariat for SRY og de faglige rådene. Direktoratet skal utvikle sekretariatsfunksjonen og trepartssamarbeidet i tråd med *Retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet*.

Direktoratet skal forberede eventuelle endringer i tilbudsstrukturen i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, herunder prosjekt til fordypning. Vedtatte prosedyrer og retningslinjer for dette arbeidet skal følges for å sikre beslutningsgrunnlag for departementet.

Norge støtter EUs utdanningspolitiske satsing i fag- og yrkesopplæringen, konkretisert gjennom Københavnprosessen og intensjonene nedfelt i Brugge-kommunikéet. Direktoratet er i denne forbindelse nasjonalt referansepunkt for kvalitet, som innebærer ansvar for oppfølgingen av EUs anbefaling om utarbeidelsen av et rammeverk for kvalitet (EQAVET). I tillegg til kvalitetssikring skal et rammeverk for kvalitet omfatte kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling. Arbeidet skal sees i sammenheng med opprettelsen av et kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæringen.

Resultatmål 2012:

1. Direktoratet har utarbeidet et nasjonalt rammeverk for kvalitet i fag- og yrkesopplæringen som ivaretar kvalitetsutvikling.
2. I samarbeid med departementet skal direktoratet ha vurdert hvilke faglige råd som skal opprettes, størrelsen på rådene, hvilke fagfelt de ulike rådene skal dekke og reglement for oppgavene til rådene.
3. I samarbeid med departementet skal direktoratet ha vurdert sammensetningen av SRY og oppgavene til organet.

3.1.8 Internasjonalt arbeid

Rolle og ansvar

Direktoratet skal formidle kunnskap om norske forhold og påvirke internasjonale prosesser ut fra et norsk ståsted innenfor utdanningspolitiske spørsmål, inkludert barnehageområdet. Direktoratet skal videre vurdere og konkretisere hvordan den internasjonale aktiviteten kan bidra til å utvikle den nasjonale utdanningspolitikken, inkludert barnehageområdet.

Direktoratet skal i samarbeid med departementet forberede både departementets deltakelse og direktoratets egen deltakelse på internasjonalt plan på en rekke områder: representasjon og samarbeidsprosjekter knyttet til EU, Europarådet, Nordisk ministerråd, OECD og FN, herunder UNESCO. Direktoratet må påregne å gjennomføre arrangementer og aktiviteter

både på barnehage- og grunnopplæringsområdet i forbindelse med at Norge har formannskapet i Nordisk ministerråd i 2012.

Direktoratet deltar i det nordiske samarbeidet på barnehageområdet, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, sammen med andre departementer og med direktoratets søsterorganisasjoner i de øvrige nordiske land. Direktoratet har oppgave som nasjonal koordinator for European Agency for Development in Special Needs Education, et samarbeid mellom 27 europeiske departementer.

Direktoratet har ansvar for rapportering om nasjonal utdanningspolitikk på barnehage- og grunnopplæringsområdet overfor internasjonale organisasjoner som EU, Europarådet, OECD og UNESCO. Direktoratet deltar også i samarbeid om kvalitetsvurdering, evaluering og indikatorutvikling med sine nordiske søsterorganisasjoner. Direktoratet skal følge opp det etablerte samarbeidet med det danske Evalueringsinstituttet (EVA) og det svenske Skolverket, om kartlegging og kvalitetsvurdering av skandinavisk barnehageforskning, samt oppfølgingen av den skandinaviske forskningsdatabasen. Det danske Evalueringsinstituttet leder og koordinerer arbeidet.

Direktoratet har ansvar for å følge opp tiltakene i Nordområdestrategien på grunnopplæringsområdet. Direktoratet skal bidra i oppfølgingen av EUs utdanningspolitiske arbeid, herunder på barnehageområdet og EUs *Program for livslang læring 2007-2013*. Direktoratet skal følge opp internasjonalt samarbeid innenfor fag- og yrkesopplæringen og skal være nasjonalt kontaktpunkt for Cedefop ReferNet.

Høsten 2011 er arbeidet med innføring av ECVET startet opp i Norge. ECVET ble godkjent av EU-parlamentet og rådet i 2009. Rekommandasjonen var en start for å implementere et felles europeiske poeng (credits) for fag- og yrkeskvalifikasjoner, European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET). Innen 2012 er det forventet at medlemslandene har etablert de nødvendige forutsetningene for å innføre ECVET. Direktoratets rolle og ansvar er å delta i brukergruppe og å ha sekretariatsfunksjonen i prosjektet fra Norge.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har deltatt i Nordisk samarbeid på barnehageområdet og bidratt til erfaringsutveksling og har god oversikt over situasjonen i de nordiske land.
2. Direktoratet har fulgt opp samarbeid og avtalen med det danske Evalueringsinstituttet om forskningskartlegging og kvalitetsvurdering av skandinavisk barnehageforskning, samt videreutvikling av den skandinaviske forskningsdatabasen.
3. Kontraktsforpliktelser til Cedefop har blitt oppfylt, herunder leveranse av systembeskrivelse av norsk fag- og yrkesopplæring og av rapport om norsk politikktutvikling på fag- og yrkesopplæringsfeltet.
4. Direktoratet har arbeidet med implementering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) etter at det er fastsatt. Oppdragsbrev vil bli sendt.
5. Direktoratet har gjennomført arrangementer og aktiviteter i forbindelse med Norges formannskap i Nordisk ministerråd.
6. Direktoratet skal ha representert Norge i ECVET user-group og ha fungert som sekretariat for ECVET prosjektet, jf kommende oppdragsbrev om dette.

7. Direktoratet har utredet forutsetninger og oppgaver knyttet til å bli framtidig nasjonalt koordineringspunkt for ECVET.

3.2 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse i grunnopplæringen

Direktoratet har ansvar for at det foreligger kunnskap av høy kvalitet om grunnopplæringen som er relevant for politikkkutforming. For å ivareta ansvaret har direktoratet fått delegert oppgaver knyttet til produksjon, bestilling, oppfølging og formidling av kunnskap om grunnopplæringen innen rammen av nasjonalt kvalitetsvurderingssystem. Systemet består av internasjonale undersøkelser, et sammenhengende nasjonalt prøve- og vurderingssystem, brukerundersøkelser, utdanningsstatistikk, statlig tilsyn, forskning og evaluering.

3.2.1 Faste vurderingsformer i grunnopplæringen

Rolle og ansvar

Direktoratet skal i samråd med departementet bidra til gjennomføringen av internasjonale undersøkelser og skal også i samråd med departementet initiere forskning basert på resultatene av disse. Direktoratet skal bidra til at det er høy kvalitet på den norske deltakelsen i internasjonale studier om grunnopplæringen, både selve undersøkelsene og gjennomføringen av dem, og skal legge til rette for at bruken av undersøkelsene i sektoren er høy.

Direktoratet sørger for at det avholdes regelmessige møter med departementet om deltakelse og resultater fra internasjonale studier og indikatorsamarbeid og leverer sammendrag av rapporter til departementet. Direktoratet skal informere departementet om resultater og analyser basert på internasjonale undersøkelser og rapportere om viktige beslutninger og relevant informasjon etter deltakelse i internasjonale møter knyttet til disse undersøkelsene.

Direktoratet har ansvar for utvikling og forvaltning av gjeldende prøve- og eksamensordninger, herunder sentralt gitt eksamen, nasjonale prøver, kartleggingsprøver og utvalgsprøver, inkludert informasjons- og veiledningsmateriell. Direktoratet skal sørge for at det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet har høy faglig kvalitet og gir et godt og riktig uttrykk for elevenes kompetanse, som grunnlag for oppfølging underveis eller som uttrykk for elevenes sluttkompetanse. Direktoratet skal forvalte og videreutvikle et helhetlig system for individuell vurdering.

Direktoratet har ansvaret for å videreutvikle og følge opp Elevundersøkelsen og de øvrige brukerundersøkelsene rettet mot foreldre, lærere, instruktører og lærlinger. Direktoratet skal informere departementet ved endringer i undersøkelsene og det skal legges til rette for dialog slik at departementets behov blir ivaretatt. Direktoratet har ansvar for at de frivillige brukerundersøkelsene holder høy kvalitet, både selve undersøkelsene og gjennomføringen av dem, og at bruken av undersøkelsene i sektoren har økt sammenlignet med tidligere undersøkelser, dette gjelder særlig lærlingundersøkelsen.

Direktoratet skal prioritere tiltak for å øke sektorens anvendelse av informasjon fra nasjonalt kvalitetsvurderingssystem i arbeidet med kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling på lokalt nivå.

Resultatmål for 2012

1. Sentralt gitt eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver er korrekt gjennomført i tråd med fastsatte frister og krav til kvalitet.
2. Evaluering av sentralt gitt skriftlig eksamen er gjennomført og fulgt opp.
3. Kartleggingsprøver i digitale ferdigheter for 4. trinn er utviklet for gjennomføring våren 2013.
4. Fagprøver i naturfag er gjennomført på et utvalg elever på 10. trinn våren 2012. Prøven er gjort tilgjengelig for skolene høsten 2012.
5. Prøve i skriving som grunnleggende ferdigheter er gjennomført på et utvalg elever på 5. og 8. trinn.
6. Fagprøve i samfunnsfag er pilotert og klargjort for gjennomføring på et utvalg elever på 10.trinn.
7. Ulike modeller for måling av utvikling over tid i nasjonale prøver i regning og engelsk er utviklet. Arbeid med utvikling av modell for måling av trend i lesing er startet.
8. Direktoratet har arbeidet med å skaffe et bredere kunnskapsgrunnlag om gjennomføring av nasjonale prøver. Direktoratet har levert en foreløpig statusrapportering 6. januar 2012, en statusrapportering 1. februar og 1. august 2012 og sluttrapporten skal leveres 15. januar 2013.
9. Tiltak for å kvalitetssikre standpunktvurdering og lokalt gitt eksamen er iverksatt.
10. Direktoratet har kartlagt eksisterende kommunale og fylkeskommunale systemer for dokumentasjon og oppfølging av elevers læring og utvikling, også i Sverige og Danmark, og systemer for overføring av dokumentasjon om barn/elever fra barnehage til skole og mellom skoler.
11. Direktoratet har utviklet kvalitetsvurderingssystemet for fag- og yrkesopplæringen ved å ha:
 - Implementert nye indikatorer for fag- og yrkesopplæringen i Skoleporten.
 - Iverksatt og fulgt opp langsiktig forskningssatsing på fag- og yrkesopplæring
 - Videreutviklet lærlingeundersøkelsen og gjort denne obligatorisk
 - Utviklet verktøy for å vurdere kvaliteten på opplæring i bedrift

3.2.2 Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for utvikling og oppfølging av grunnskolens informasjonssystem (GSI) og statistikk om videregående opplæring, oppfølgingstjenesten og opplæring for voksne med rett til opplæring etter opplæringsloven. Direktoratet har ansvar for å lede arbeidet med Gjennomføringsbarometeret i NY GIV prosjektet. Videre skal direktoratet rapportere utdanningsstatistikk til forskjellige internasjonale organisasjoner, herunder OECD og EU samt bidra til internasjonal indikatorutvikling og sammenlikninger. Direktoratet skal sørge for at relevante representanter for sektoren trekkes med i utviklingen av statistikkgrunnlaget for grunnopplæringen. Statistikkproduksjonen skal gjennomgående holde høy kvalitet innenfor alle områder av grunnopplæringen.

Direktoratet har ansvar for å orientere departementet i god tid om offentliggjøring av nasjonal utdanningsstatistikk i form av jevnlig oppdaterte oversikter over tidspunkter for offentliggjøring av statistikk, samt analysere hovedtrekk og utviklingstrender og peke på

særlig relevante funn. Ved offentliggjøring av statistikk utarbeidet av direktoratet skal orienteringsnotat med sperrefrist sendes departementet i forkant av offentliggjøring. I tilfeller direktoratet får tilgang på statistikken først samtidig med offentliggjøringen, skal orienteringsnotat sendes departementet så raskt som mulig samme dag.

Direktoratet har ansvar for at det eksisterer gode informasjonsrutiner til departementet ved endringer av indikatorer og annen statistikk og gode arenaer for dialog om departementets behov. Departement og direktorat har selvstendig tolkningsansvar for nasjonal utdanningsstatistikk.

Resultatmål for 2012

1. Det er publisert statistikk og indikatorer innenfor følgende områder:
 - Gjennomføring, overganger, frafall i videregående opplæring, jf. føringer gitt av prosjektet Ny GIV (Gjennomføring i videregående opplæring)
 - Søkning, opptak og elever fordelt på de ulike utdanningsprogrammene og fag i videregående opplæring
 - Resultatstatistikk i videregående opplæring og grunnskolen
 - Ressursstatistikk om videregående opplæring og grunnskolen
2. Det er videreutviklet statistikk og indikatorer innenfor følgende områder:
 - Oppfølgingstjenesten, jf. føringer gitt av prosjektet Ny GIV
 - Fag- og yrkesopplæringen, herunder formidling av lærlinger, blant annet som grunnlag for kvalitetsvurderingssystemet for fag- og yrkesopplæringen
 - Opplæringstilbud og resultater for minoritetsspråklige elever og lærlinger og barn av asylsøkere og unge asylsøkere
 - Deltakelse og gjennomføringsgrad for voksne i grunnopplæringen, herunder også statistikk som fordeler deltakerne i grupper etter innvandrere med lang og kort botid, norskfødte med to utenlandsk fødte foreldre og norsk bakgrunn.
 - Spesialundervisning, herunder varighet, ressursbruk, kompetanse og resultater
3. Direktoratet har sørget for at departementet har god tilgang til statistikk i elektronisk form.
4. Skoleporten som formidlingsverktøy er videreutviklet:
 - Indikatorene er videreutviklet i tråd med anbefalingene fra samordningsutvalget for styringsinformasjon i videregående opplæring
 - Indikatorene for grunnskolen er revidert
 - Rapportmulighetene og brukergrensesnitt er forbedret
5. Direktoratet har igangsatt et arbeid for å tilpasse og modernisere statistikkssystemer
6. Direktoratet skal forbedre dataleveransene av statistikk fra Norge til relevante internasjonale organisasjoner
7. Direktoratet skal forbedre bidragene til internasjonal indikatorutvikling.
8. Direktoratet har lagt til rette for at aktuell statistikk og opplysninger om PP-tjenesten skal inngå i den veiledende malen for årlig rapportering om tilstanden i grunnskolen og videregående opplæring etter § 13-10 i opplæringsloven, jf. Meld St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*.

3.2.3 Forskning og evaluering

I evalueringen av Kunnskapsløftet er direktoratet delegert ansvaret for bestilling, oppfølging og formidling. Når det gjelder forskning og evaluering utenfor rammen av evalueringen av

Kunnskapsløftet, utarbeides det en årsplan for årlige prioriteringer på analysefeltet i samarbeid med departementet som danner grunnlag for bestillinger av forskningsoppdrag.

Direktoratet skal initiere, iverksette og følge opp evaluerings- og forskningsoppdrag, og sikre at oppdraget er løst i samsvar med departementets kunnskapsbehov, avtalt omfang og tidsperspektiv.

Departementet kan i løpet av året også gi oppdrag om bestilling av forskning, gjennom oppdragsbrev. Departement og direktorat skal gjensidig informere hverandre om bestillinger av forskningsoppdrag og evalueringer.

Direktoratet har ansvar for å orientere departementet om nye forsknings- og evalueringsrapporter i rimelig god tid før offentliggjøring, og vurdere implikasjoner for politikktutviklingen. Sammendrag og vurderinger skal som hovedregel oversendes departementet senest en uke før offentliggjøring. I tillegg har direktoratet ansvar for å formidle resultater fra forskning og evalueringer om grunnopplæringen til sektoren.

Direktoratet skal oppsummere og analysere resultater fra aktuelle evalueringer og forskningsprosjekter, og se disse i sammenheng og vurdere konsekvenser for videre utvikling og politikktutforming.

Både departement og direktorat har et selvstendig tolkningsansvar når det gjelder forskning og evalueringer av grunnopplæringen. Departement og direktorat skal sammen legge til rette for arenaer for dialog om implikasjonene av forskning og evalueringer for politikktutviklingen. En felles årsplan med prioriteringer på analyseområdet skal foreligge i løpet av januar hvert år og skal oppdateres jevnlig i samarbeid mellom direktoratet og departementet.

Direktoratet er ansvarlig for at det foreligger en oversikt over forskningsrapporter og evalueringer der direktoratet er oppdragsgiver. Denne oppdateres og oversendes departementet hver måned. Oversikten skal inkludere både oppdrag nevnt i årsplanen og oppdrag gjennomført utenfor årsplanen.

Direktoratet skal sørge for at alle forsknings- og evalueringsoppdrag kvalitetssikres faglig og metodisk.

Resultatmål for 2012

1. Rapporter fra evalueringen av Kunnskapsløftet foreligger i tråd med avtalene.
2. Direktoratet har styrket formidlingen av resultater gjennom videreutvikling og aktiv bruk av nettsider, skoleporten, Utdanningsspeilet, konferanser, temanotater og kunnskapsoversikter.
3. Innen 1. juli er det igangsatt forskningsbaserte evalueringer eller kartlegging og dokumentasjon på følgende områder:
 - Vurdering for læring
 - Læremidler
 - Voksne i videregående opplæring
 - Evaluering av etterutdanningsmidler for fag- og yrkesopplæringen
 - Evaluering av veilederkorpsene for perioden 2012-2013

- Evaluering av forsøket med arbeidslivsfacet.
 - Evaluering av fremmedspråkforsøket
4. Kunnskapsgrunnlaget om opplæring for barn av asylsøkere og unge asylsøkere er utbedret og blir regelmessig oppdatert.

3.3 Forvaltning i grunnopplæringen

Direktoratet har ansvar for en rekke forvaltningsfunksjoner. Gjennom utførelse av forvaltningsoppgaver skal direktoratet bidra til kvalitetsutvikling i og kvalitetsvurdering av grunnopplæringen.

3.3.1 Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn

Rolle og ansvar

Direktoratet skal bidra til at regelverket følges og bidra til at resultater fra tilsyn gir god læringseffekt. Direktoratet er tillagt oppgaven med å tolke opplæringsloven, privatskoleloven, folkehøyskoleloven og voksenopplæringsloven kap. 4 med tilhørende forskrifter ved behov for avklaring på nasjonalt nivå.

Direktoratet skal bidra til en god kommunikasjon med sektoren for å oppnå et lett tilgjengelig og forståelig regelverk. Direktoratet skal sørge for god veiledning om regelverket. Fylkesmannen skal trekkes inn i dette arbeidet. Videre skal direktoratet sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer i grunnopplæringen.

Direktoratet skal ved behov bistå departementet med å utarbeide lovproposisjoner og vurdere behov for og utarbeide forslag til forskrifter med hjemmel i opplæringsloven, privatskoleloven, voksenopplæringsloven kap. 4 om diverse skoler og folkehøyskoleloven. Forskriftene fastsettes av departementet med mindre noe annet er særskilt bestemt.

Direktoratet har den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av opplæringsloven, folkehøyskoleloven og privatskoleloven. Direktoratet gjennomfører tilsyn med privatskoler etter privatskoleloven og med voksenopplæringen etter Kap. 4 i voksenopplæringsloven. Det er Fylkesmannen som gjennomfører tilsyn med kommuner og skoler etter opplæringsloven. Direktoratet skal behandle kommunale og fylkeskommunale klager på Fylkesmannens pålegg om retting, jf. opplæringsloven § 14-1 tredje ledd og kommuneloven § 60d. Direktoratet skal foreslå områder for felles nasjonalt tilsyn for departementet. Direktoratet må sikre at tilsyn og veiledning utvikles i samsvar med føringer i St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*, pkt. 4.5.8.

Direktoratet skal foreta vurderinger av om det skal gis dispensasjon fra taushetsplikt for opplysninger til bruk i forskning. Direktoratet skal fatte vedtak om slike dispensasjoner, myndigheten er delegert fra departementet.

Resultatmål for 2012

1. Resultater fra det nasjonale tilsyn med tema elevenes psykososiale miljø er fulgt opp og direktoratet har bidratt til at lovbrudd er korrigert.
2. Felles nasjonalt tilsyn med elevenes psykososiale miljø er videreført i 2012, med et justert opplegg fra tidligere år.

3. Det er gjennomført tilsyn med fire prioriterte områder. Disse er samiske elevers rett til opplæring i og på samisk, opplæring spesielt organisert for voksne, nasjonale prøver og med læreplanarbeid og skolebasert vurdering.
4. Det er utviklet varierte metoder for tilsyn med offentlige skoler og private skoler.
5. Direktoratet har bidratt til at tilsyn gjennomføres i henhold til god forvaltningsskikk.
6. Direktoratet har utviklet forholdet mellom tilsyn og veiledning med henblikk på størst mulig effekt på regelverksetterlevelsen i hele landet.
7. Tilsyn med private skoler er gjennomført i tråd med direktoratets helhetlige strategi og metode for privatskoletilsyn, slik at regelverksetterlevelsen i privatskolesektoren styrkes.
8. Direktoratet skal revidere forskrift til opplæringsloven kapittel 6 om *Inntak til vidaregåande opplæring og formidling av lærlingar og lære kandidater til lærebedrifter*. Utkast til høringsbrev er sendt departementet i november 2012. Det redegjøres nærmere for oppdraget i eget oppdragsbrev.

3.3.2 Private skoler og diverse skoler

Rolle og ansvar

Direktoratet skal ha et system for saksbehandling av søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven, opplæringsloven §§ 2-12 og 3-11 og kapittel 4 i voksenopplæringsloven. Systemet skal også sikre at direktoratet til enhver tid har en tilfredsstillende oversikt over denne delen av sektoren. På bakgrunn av denne oversikten skal direktoratet gi eventuelle innspill til departementet om felter med behov for endringer i/presisering av regelverket.

Departementet viser til omtale i Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2010 (Dokument 1) om tilsynsaktivitet ved private skoler. Direktoratet bes fortsette det kontinuerlige arbeidet med å forberede tilsyn og kontroll med privatskolenes virksomhet.

Resultatmål for 2012

1. Søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven og kapittel 4 i voksenopplæringsloven som har kommet til direktoratet innen søknadsfristen 1. april, skal innen ett år etter søknadsfristens utløp ha fått vedtak i saken.
2. Søknader om godkjenning av skoler etter opplæringsloven § 2-12 skal behandles innen 4 måneder, jf. tjenesteloven § 11.
3. Direktoratet har fulgt opp Meld. St. 18 (2010–2011) *Læring og fellesskap* på områdene som gjelder overføring av Briskeby skole og kompetansesenter og Signo kompetansesenter.

Styringsparametre

1. Andel søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven og kapittel 4 i voksenopplæringsloven som har fått vedtak i saken innen 1.april 2011.

3.3.3 Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet

Rolle og ansvar

Direktoratet er delegert myndighet til å godkjenne yrkeskvalifikasjoner fra utlandet som grunnlag for tilsetting som lærer i norsk grunnopplæring etter forskrift til opplæringsloven §§ 14-6 til 14-8.

Direktoratet er delegert myndighet til å godkjenne styrere og pedagogiske ledere med kvalifikasjoner fra utlandet etter forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat § 3.

Vedtak om godkjenning, avslag eller utligningstiltak skal fattes innen fire måneder i alle typer søknader. Vedtak om utligningstiltak fattes dersom det er vesentlige avvik i kvalifikasjonene for søkere fra EØS-land.

Direktoratet skal føre statistikk over alle vedtak og skal rapportere statistisk materiale via Kunnskapsdepartementet til EU-kommisjonen annet hvert år.

Resultatmål for 2012

1. Søknader om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet er behandlet innen fristen på fire måneder.

Styringsparametre

1. Andel søknader om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet som er blitt behandlet innen fire måneder.

3.3.4 Embetsstyring

Rolle og ansvar

Direktoratet er tillagt embetsstyringen av fylkesmannsembetene på utdanningsområdet og fra 2012 også på barnehageområdet. Direktoratet skal holde jevnlig kontakt med fylkesmannsembetenes barnehage- og utdanningsavdelinger og Sametinget, blant annet gjennom kontaktmøter. Departementet inviteres til disse møtene. Direktoratet foreslår for departementet hvilken oppgaveprioritering Fylkesmannen bør ha på områdene kommende år.

Departementet skriver utkast til fullmaktsbrev for 2012 til Fylkesmannen på barnehageområdet, og oversender dette til direktoratet. Direktoratet sender ut fullmaktsbrevet til embetene. Fra 2013 forventes det at direktoratet sender et samlet fullmaktsbrev til Fylkesmannen for barnehage- og utdanningsområdet.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har oppsummert Fylkesmannens årsrapportering på barnehage- og utdanningsområdene og sendt denne til departementet innen 1. mai. For opplæringssektoren er det lagt hovedvekt på oppsummering av Fylkesmannens generelle tilsyn med og veiledning av sektoren. For barnehagesektoren er det lagt hovedvekt på oppsummering av Fylkesmannens arbeid med kompetansesatsing, oppfølging av rett til barnehageplass og oppfølging av forskrift om likeverdig behandling.
2. Direktoratet har vurdert Fylkesmannens måloppnåelse i 2011. Direktoratet har på bakgrunn av sin vurdering gitt innspill via Kunnskapsdepartementet til FADs ledersamtaler med den enkelte fylkesmann.

3.3.5 Etatsstyring

Rolle og ansvar

Direktoratet har etatsstyringsansvar for det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped) og statlige skoler som gir opplæring etter opplæringsloven, det vil si Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal og Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, og for skolene i Statped.

Tilskuddet til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv er, med virkning fra 01.01.2012, flyttet fra kap 222, post 01 til kap 225, post 62.

Samiske skoler

Direktoratet skal i samråd med styret ved Sameskolen i Midt-Norge planlegge en videre prosess for skoledriften innen juni 2012.

Direktoratet skal bistå Statsbygg og departementet med oppfølging og kvalitetskontroll i oppgaver ved en eventuell nybygging og ombygging ved de samiske videregående skolene.

Direktoratet skal videre påse at de samiske skolene i 2012 arbeider etter følgende resultatmål:

1. Videreutvikle fjernundervisningen i samiske språk, inklusive elevsamlinger/språkreir.
2. De samiske videregående skolene i Karasjok og Kautokeino skal etablere seg som aktive deltakere i Finnmark fylkeskommunes gjennomføring av prosjektet Ny GIV, på en slik måte at det kan gi grunnlag for en økt gjennomføringsgrad ved de nevnte skolene.
3. Forbedre og videreutvikle ordningen med vertsfamilier ved de samiske videregående skolene, som grunnlag for å sikre en god rekruttering til skolene.
4. En større del av undervisningen i de samiske skolene skal foregå på samisk.

Statped

Direktoratet skal med utgangspunkt i målene for Statped presentert i Prop. 1 S (2011–2012), påse at Statped i 2012 arbeider etter følgende resultatmål:

1. Gitt spesialpedagogiske tjenester av god kvalitet til rett tid på individ- og systemnivå, særlig på områder der kommunene har behov for å bygge opp og utvikle sin egen kompetanse.
2. Gi barnehage-, skole- og miljøtilbud for hørselshemmede barn i barnehage, hørselshemmede elever i grunnskole og videregående opplæring etter avtale med oppdragsgiver.
3. Utvikle og formidle spesialpedagogisk kompetanse og forskningsbasert kunnskap om læring og utvikling for barn, unge og voksne med behov for særskilt hjelp og støtte.

Nye Statped

Direktoratet skal med utgangspunkt i Meld. St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*, Stortingets behandling og oppdragsbrev 26-11 arbeide etter følgende resultatmål:

1. Nye Statped skal etableres fra 1. januar 2013 etter føringer gitt i Meld. St. 18 (2010–2011) *Læring og fellesskap*, Stortingets behandling og oppdragsbrev 26–11.

2. Fase 1 av omstillingen er gjennomført, jf. fremdriftsplanen i oppdragsbrev 26–11, herunder strategi, utvikling av tjenesteprofil, fordeling av ansvar og oppgaver mellom hovedkontoret og regionkontorene, rekruttering av regiondirektører, utvikling av administrative tjenester, m.v.
3. Tilknytningen til Statped for Lillegården kompetansesenter, Senter for atferdsforskning og Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning er avviklet.

Direktoratet skal fremskaffe dokumentasjon av virksomhetenes resultater slik:

- *Årlig rapportering*: sammenheng mellom mål for Statped (Prop. 1 S (2011–2012) og tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet og måloppnåelse/resultater).
- *Løpende kunnskapsbase for Statped*: oversikt over kjennetegn og resultater av Statpeds tjenesteyting og forsknings- og utviklingsarbeid, herunder organisering, prioriteringer, kompetanse og brukernes grad av tilfredshet.
- *Nye Statped*: Jevnlig rapportering om oppfølging av oppdragsbrev 26-11.

3.3.6 Tilskuddsforvaltning

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å forvalte de fleste statlige tilskuddsordningene knyttet til barnehage og grunnopplæringen. Stortingets vedtak fastsetter innretningen på tilskuddene. I retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning har departementet fastsatt nærmere regler for forvaltningen. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene.

Direktoratet skal legge fram forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekts- og formålsvalueres påfølgende år. Departementet beslutter evalueringer og gir oppdrag om gjennomføring.

Resultatmål for 2012

1. I løpet av 2012 er det for privatskolefeltet, satt i drift en tilskuddsportal for å lette arbeidet med kontroll og godkjenning av tilskuddsgrunnlag (elevtelling), i tillegg til at utbetalingsbrev og oppgjørsbrev er publisert elektronisk.
2. Det er utarbeidet en langtidsplan for tilskuddsordninger for læremidler, herunder innretning av tilskuddsordning, læremiddeldekning, samt forskning knyttet til aktuelle problemstillinger på læremiddefeltet.

3.3.7 Nasjonale sentre

De nasjonale sentrene er ressursentre som er tildelt en nasjonal nøkkelrolle for å utvikle kvaliteten i barnehage og grunnopplæring. Sentrene skal også være en ressurs i arbeidet med gjennomføringen av nasjonale satsinger på kompetanseutvikling, og skal bistå universiteter og høyskoler inkludert lærerutdanningsinstitusjoner i dette arbeidet. Det er åtte nasjonale sentre:

- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen
- Nasjonalt senter for naturfag i opplæringen
- Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO)
- Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning
- Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringa
- Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen
- Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

- Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning

De primære målgruppene er lærere, skoleledere, barnehage- og skoleeiere, kommunen som lokal barnehagemyndighet og pedagogisk personale i barnehagene.

Direktoratet har ansvaret for den faglige styringen og kan delegere oppgaver til sentrene. Styringen innebærer å angi mål og resultatkrav for det enkelte senter og stille midler til disposisjon. Direktoratet må stille krav til sentrene om rapportering av resultater og ressursbruk, herunder vurdering av måloppnåelse, og vidererapportere dette til departementet.

I tråd med Meld. St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*, kap. 6, jf. Innst. 405 S (2010-2011) skal Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen og Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) fra 2012 få utvidet mandat og få PP-tjenesten som målgruppe.

Det skal i 2012 også etableres et nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning med utgangspunkt i Senter for atferdsforskning og Lillegården kompetansesenter. Direktoratet vil ha ansvar for utarbeidelse av forslag til mandat for senteret. Mandatet fastsettes av departementet.

Direktoratet skal i 2012 å gå i forhandlinger med Nordland Fylkesbibliotek/Nordland Fylkeskommune om hvordan direktoratet/skrivesenteret kan bidra til sikring av videre drift av nettstedet Skrivebua.no. Forhandlingene bør ha som utgangspunkt at Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning i tillegg til økonomisk støtte bidrar med kompetanse slik at innholdet slik at det blir mer anvendelig for opplæringen.

Resultatmål for 2012

1. Det er utarbeidet utkast til justerte mandater for alle de nasjonale sentrene, og mandatene til Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen, Nasjonalt senter for lesing og leseforskning og Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) er utvidet til å omfatte PP-tjenesten som målgruppe.
2. Etableringsfasen for et nytt Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning er gjennomført slik at senteret kan være virksomt senest fra januar 2013, jf eget oppdragsbrev primo 2012.
3. Det er utarbeidet forslag til revidert beskrivelse av direktoratets rolle og ansvar på læringsmiljøfeltet (jf. beskrivelse i tildelingsbrevet for 2012) og hvilke oppgaver som delegeres til det nye senteret. Forslaget drøftes med departementet.
4. Det er i tråd med resultatmål 3 utarbeidet utkast til mandat for Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning

3.3.8 Urfolk og nasjonale minoriteter

Rolle og ansvar

I henhold til Handlingsplan for samiske språk skal direktoratet gjennomføre og følge opp tiltak for å bedre den samiske opplæringen for barn, unge og voksne. I 2012 skal direktoratet prioritere å utvikle en overordnet strategisk plan for samisk fjernundervisning. Direktoratet er tillagt etatsstyringen av statlige sameskoler og forvaltningen av tilskudd til samisk

opplæring. Direktoratet har ansvar for tilsyn knyttet til samiske elevers rettigheter etter opplæringsloven.

Direktoratet skal følge opp tiltak i stortingsmeldinger og handlingsplaner som gjelder de nasjonale minoritetene. Det stilles midler til disposisjon til videreføring og utvikling av prosjekter for nasjonale minoriteter, blant annet til oppfølging av *Handlingsplan for rom* og til kvensk/finske-prosjekter. Direktoratet skal følge opp opplæringen i finsk som andrespråk og har, sammen med Fylkesmannen, ansvar for forvaltningen av tilskudd til slik opplæring. Direktoratet skal arbeide for at mer av den offentlige informasjonen om opplæring publiseres på samisk. Direktoratet har ansvar for at det foreligger en oversikt over deknningen av lærere med kompetanse i samisk språk.

Resultatmål for 2012

1. Direktoratet har, i dialog med Sametinget og departementet, lagt til rette for offentliggjøring av statistikk over opplæring i samisk i videregående opplæring.
2. Direktoratet har videreført en satsning for opplæring av barn og unge med tilhørighet til romanifolket/taterne og oppfølging av "Handlingsplan for å bedre levekårene for rom i Oslo" samt spredt informasjonsmateriell.
3. Direktoratet har samarbeidet med Fylkesmannen i Finnmark og Nordland, og med relevante fagmiljøer om utvikling av en overordnet strategisk plan for samisk fjernundervisning. Samarbeidet må også ivareta informasjon overfor brukerne.

3.3.9 Språklige minoriteter

Rolle og ansvar

Direktoratet skal følge opplæringen av språklige minoriteter og følge opp tiltak i stortingsmeldinger, handlingsplaner og andre dokument som omhandler språklige minoriteter, deriblant OECD-studien *Migrant Education*. Direktoratet har også en rolle i oppfølgingen av NOU 2010:7 *Mangfold og mestring*, blant annet gjennom oppdragsbrev 31-11 om strategi for informasjons- og veiledningsarbeid på minoritetsfeltet og oppdragsbrev 39-11 om innføringstilbud. Direktoratet må også beregne ytterligere oppdragsbrev i oppfølgingen av NOU 2010:7. Departementet og direktoratet vil ha månedlige møter hvor man fortløpende drøfter aktuelle tiltak.

Direktoratet har et ansvar for å spre informasjon og veiledning om opplæring av minoritetsspråklige og deres rettigheter, herunder også informasjon og veiledning om opplæringstilbudet og rettigheter til barn av asylsøkere og unge asylsøkere, jf. eget oppdragsbrev. Direktoratet skal gjennom NAFO samarbeide med Sverige om videreføring og videreutvikling av læringsressurser knyttet til morsmålsopplæring. Direktoratet skal sikre at andrespråksperspektivet og det flerkulturelle perspektivet blir ivaretatt i tiltak som utvikles, blant annet i ulike former for kompetansehevingstiltak.

Resultatmål for 2012

1. Skoleeiere, ledere og lærere har fått informasjon om rettigheter, tilgjengelige læringsressurser, organisering av opplæringen og metoder for opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne, herunder også opplæring av barn av asylsøkere og unge asylsøkere.
2. Kompetanse om lov og regelverk, andrespråkslæring språkutvikling og/eller flerkulturelle perspektiv hos lærere, rådgivere, skoleledere og skoleeiere er styrket.

3. Direktoratet har bidratt til at tilbudet til nyankomne elever i grunnskole og videregående opplæring er styrket ved å utvikle veileder for innhold og organisering av innføringstilbud
4. Direktoratet har fulgt opp resultatene fra Språkløftet og Utviklingsprosjektet, som ble avsluttet i 2011. Gode erfaringer er spredt til kommuner/skoleeiere.

Styringsparametre

1. Antallet lærere, ledere, skoleeiere og rådgivere som har deltatt i møter, nettverk eller etter- og videreutdanning hvor lov og regelverk, andrespråkskompetanse, språkutvikling og/eller flerkulturelt perspektiv er et tema.

3.3.10 Skolevalg

Direktoratet skal sørge for at det blir arrangert skolevalg i videregående opplæring. Systemene for å avholde valgene krever også i mellomvalgår utgifter til teknisk utvikling og vedlikehold, utvikling av pedagogiske tekster og oppgaver og tilpasning av dataressurser for direktoratets underleverandør, i henhold til anbudskontrakt. Oppgaven finansieres over kap. 226.

3.3.11 Rettferdsvederlag

Rolle og ansvar

Direktoratet er delegert myndighet til å behandle søknader om rettferdsvederlag som gjelder grunnopplæringen. Myndigheten innebærer å utarbeide innstilling til vedtak. Endelig vedtak treffes av ett av Stortingets egne rettferdsvederlagsutvalg.

Resultatmål for 2012

1. Saksbehandlingstiden for søknader om rettferdsvederlag skal være tolv måneder.

4 Tildeling av midler

Stortinget vedtok den 8. desember 2011 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2012. Det vises til Innst. 12 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012). Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2012, stilles de midler som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for direktoratet. Det understrekes at alle tiltak og aktiviteter som direktoratet er ansvarlig for, og alle andre tiltak som direktoratet ønsker gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor de angitte tildelingsrammer på de ulike områder. Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og resultatkrav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. økonomiregelverket.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i kapittel 1. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2011 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2012-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 2,2 pst. (underpost 2)³
- 21-poster: 3,1 pst.
- 45-poster: 2,3 pst.
- 50-poster: 3,1 pst.
- 60-poster: 3,0 pst.
- 70-poster: 3,1 pst.
- Inntektsposter: 3,1 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2011 er lagt inn i budsjettet for 2012, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2012. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppgjøret våren 2012, og evt. supplerende tildeling kan forventes i oktober 2012.

Alle beløp om tildelinger i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner dersom ikke annet er angitt.

4.1 Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. Kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Driftsutgifter	256 969
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	3 861
Sum		260 830

Tildelingen på post 01 omfatter blant annet:

- lønn, godtgjørelse og drift for direktoratets tilsatte
- tilskudd til Sekretariatet for små og verneverdige fag
- utgifter i forbindelse med avtalen med SSB vedrørende folkehøgskolefeltet

³ I tillegg kommer lønnskompensasjon (underpost 1).

- lønn, godtgjørelse og drift til direktoratets arbeid med overførte oppgaver på barnehageområdet. Posten er økt med 8,4 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 231 post 21, og økt med 9 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 226 post 21
- 715 000 kroner er flyttet fra kap. 220 post 01 til kap. 1510 post 01 på budsjettet til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.
- 360 000 kroner er flyttet fra kap. 220 post 01 til kap. 200 post 01 i forbindelse med overføring av en stilling fra direktoratet til departementet.
- 8,2 mill. kroner er flyttet fra kap. 225 post 01. Midlene skal fremdeles finansiere faste stillinger i direktoratet knyttet til eksamensoppgaver.
- Inntektskravet over kap. 3220 post 02 er redusert med 6 mill. kroner fra 2011. Utgiftene over kap. 220 post 01 er redusert tilsvarende. Bevilgningen på kap. 226 post 21 er redusert med 6 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 220 post 01.

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Inntekter fra oppdrag	3 596
Post 02	Salgsinntekter o.a.	1 055
Sum		4 651

Inntektskravet over kap. 3220 post 02 er redusert med 6 mill. kroner fra 2011.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 01

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Driftsutgifter	152 332
Sum		152 332

Midlene skal dekke utgifter knyttet til eksamen i grunnopplæringen.

Kap. 231 Barnehager, post 63

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	122 108
Sum		122 108

Tildelingen på post 63 inkluderer:

- 118,080 mill fordeles til kommunene med utgangspunkt i antall minoritetsspråklige barn som går i barnehage
- 3,028 mill. kroner til videreføring av satsing for å styrke barnehagenes arbeid med flerkulturell praksis og flerspråklig utvikling
- 1 mill. kroner til NAFO til videreutvikling av nettressursen for barnehage, Tema Morsmål

4.2 Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternater (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Driftsutgifter	84 024
Post 45	Større utstyrinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	1 347
Sum		85 371

Tildelingen omfatter blant annet:

- drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal
- drift av Samisk videregående skole, Karasjøk og Samisk videregående skole og reindriftsskole, Kautokeino
- kompetanseutvikling i samisk for lærere ansatt i de statlige skolene
- ventelønn for personale fra avviklede statsinternat
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagte statlige skoler

Tilskudd til undervisnings- og internattjenester ved de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv er flyttet fra kap. 222 post 01 til kap. 225 post 62 fra 2012, dette utgjør 20,9 mill. kroner for 2012.

Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 02	Salgsinntekter	4 581
Sum		4 581

Tildelingen omfatter blant annet:

- kurs, kantinesalg og utleie
- betaling fra hjemmeskolene for fjernundervisning fra Sameskolen i Midt-Norge

Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Driftsutgifter	654 894
Post 21	Spesielle driftsutgifter	54 632
Post 45	Større utstyrinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	8 019
Sum		717 545

Tildelingen gjelder blant annet.:

- Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped) med 12 statlige kompetansesentre og kjøp av tjenester fra to private institusjoner, inkludert ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen for overtallige
- direktoratets råd for inkluderende opplæring
- utgifter med å arrangere Landskonferansen for PP-tjenesten
- utgifter med å arrangere Brukerforum for likeverdig opplæring
- prosjektrettet støtte til organisasjoner for funksjonshemmede
- utgifter til nasjonal koordinator i direktoratet for *European Agency for Development in Special Needs Education*, internasjonalt samarbeid m.m.
- utvikling, produksjon og distribusjon av spesialpedagogiske læremidler

- omstillingskostnader for å følge opp endringer gitt i Meld. St. 18 (2010-2011)
Læring og fellesskap

Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 01	Inntekter fra oppdrag	54 632
Post 02	Salgsinntekter o.a.	13 694
Sum		68 326

4.3 Tilskuddsbevilgninger

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. For alle nye poster må direktoratet utarbeide utkast til retningslinjer.

Kap. 223 Samisk utdanningsadministrasjon

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 50	Tilskudd til Sametinget	36 518
Sum		36 518

Departementet gjør oppmerksom på at Fornyings- og administrasjonsdepartementet sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget for budsjetterminen 2012. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 223 post 50 og informasjon om utbetaling fra Utdanningsdirektoratet. Det vises også til omtale i Budsjett-Innst. S. nr. 12 (2011-2012).

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 70	Tilskudd til læremidler, kan overføres, kan nyttes under post 21	50 232
Sum		50 232

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 60	Tilskudd til landslinjer	178 774
Post 62	Tilskudd til undervisnings- og internattjenester ved de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	20 909
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, kan overføres	52 487
Post 64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere	134 822
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring	42 618
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 160
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	225 339
Post 69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	246 937
Post 70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	30 480
Post 71	Tilskudd til utvikling av musikk og kulturskolene	10 006
Post 72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	4 723
Post 73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 032
Post 74	Tilskudd til organisasjoner	22 429
Sum		987 716

Vedrørende tildelingen på post 60:

I tildelingsbrev for 2011 ble det varslet at regjeringen ville vurdere å innføre en ny ordning for finansiering av nye landslinjetilbud, jf. Prop 1 S (2010-2011). Etter en nærmere vurdering vil det ikke bli gjort endringer i finansieringen av landslinjer, og dagens ordning videreføres, jf. Prop 1 S (2011-2012).

Vedrørende tildelingen på post 62:

Tilskudd til undervisnings- og internattjenester ved de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv er denne flyttet fra kap. 222 post 01 i 2011 til kap. 225 post 62 fra 2012.

Vedrørende tildelingen på post 68:

Fylkesmannen i Hordaland skal videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TUA-prosjektet), jf. Prop 1 S (2011-2012) for Kunnskapsdepartementet. Prosjektet skal finansieres med inntil 1 mill. kroner innenfor eksisterende budsjetttramme på kap. 225 post 68 innenfor prosjektperioden som varer ut 2012.

Vedrørende tildelingen på post 74:

Tilskudd til Fellesrådet for kunstfag i skole (FKS) og Kunstfag i skolen er overført fra Kulturdepartementet til Kunnskapsdepartementet i budsjettet for 2012 med totalt 5,1 mill. kroner. I tillegg er posten styrket med 1 mill. kroner. Til grunn for overføringene ligger følgende fordeling:

- 0,5 mill. kroner til Seanse
- 4,4 mill. kroner til FKS
- 1,2 mill. kroner til Kunstfag i skolen

Departementet viser forøvrig til gjeldende prosedyre for fordeling av midlene på posten til organisasjoner.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 423
Sum		50 423

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan i forhold til statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp. Departementet legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret. Ordningen gjelder opplæring i asylmottak og opplæring av enslige mindreårige asylsøkere i omsorgscentre.

Kap. 227 Tilskudd til spesielle skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 339
Post 61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	4 500
Post 62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 361
Post 70	Tilskudd til den franske skolen i Oslo	6 660
Post 71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	23 023
Post 72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	29 037
Post 73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	2 659
Sum		72 579

Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
Post 70	Private grunnskoler, overslagsbevilgning	1 294 934
Post 71	Private videregående skoler, overslagsbevilgning	1 230 504
Post 72	Private videregående skoler godkjent etter kap. 6A, overslagsbevilgning	161 008
Post 73	Private grunnskoler i utlandet, overslagsbevilgning	88 877
Post 74	Private videregående skoler i utlandet, overslagsbevilgning	21 565
Post 75	Private skoler for funksjonshemmede elever, overslagsbevilgning	184 720
Post 76	Andre private skoler, overslagsbevilgning	41 755
Post 77	Den tyske skolen i Oslo, overslagsbevilgning	10 639
Post 78	Kompletterende undervisning, overslagsbevilgning	28 534
Post 79	Toppidrett	26 358
Post 80	Privatskoleorganisasjoner	647
Post 81	Elevutveksling til utlandet	1 665
Sum		3 091 206

Tildelingen på post 70 inkluderer:

- 11,319 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn
- 8,08 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 2,098 mill. kroner til valgfag på ungdomstrinnet fra høsten 2012

Tildelingen på post 71 inkluderer:

- 3,202 mill. kroner i særskilt tilskudd til Kongshaug musikkgymnas

Tildelingen på post 73 inkluderer:

- 0,667 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn
- 0,462 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 9,713 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning
- 0,085 mill. kroner til valgfag på ungdomstrinnet fra høsten 2012

Tildelingen på post 74 inkluderer:

- 2,371 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning

Tildelingen på post 75 inkluderer:

- 0,742 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 0,063 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn

Tilskuddet til toppidrett prisjusteres med 3,1 pst. for hver av skolene.

Kap. 253 Tilskudd til folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
70	Tilskudd til folkehøgskoler	680 135
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 240
72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	1 207
Sum		685 582

Tildelingen på post 71 er i tillegg til prisjustering økt med 0,4 mill. kroner. Økningen er knyttet opp til bidrag til finansiering av ei stilling som internasjonal sekretær.

4.4 Prosjektmidler

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa

Post	Betegnelse	Tildeling 2012
21	Særskilte driftsutgifter, kan overføres	868 688
50	Nasjonale sentre i grunnopplæringa	57 344
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	36 050
Sum		962 082

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Prosj.nr	Betegnelse	Tildeling 2012
61000	Utvikling og implementering av læreplaner	15 178
62000	Kvalitetsutvikling	626 027
63000	Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	133 873
64000	Læringsmiljø	30 404
65000	Internasjonalt arbeid	6 206
66000	Kulturskole/SFO	40 000
68000	Statped	17 000
Sum		868 688

Departementet understreker at de enkelte tiltakene som finansieres over kap. 226, post 21. ikke er gitt en generell prisjustering

Direktoratet må påregne at kostnader knyttet til arrangementer og aktiviteter i forbindelse med det norske formannskapet i Nordisk ministerråd til en viss grad må dekkes innen rammen av kap. 226.

Finansieringa av enkelte mindre tilskudd og oppgaver er flyttet fra kap. 226. post 21 til andre poster. Dette gjelder tilskudd til Samisk høgskole som er flyttet til kap. 260 post 50. Midler til nasjonale oppgaver hos Fylkesmannen i Hordaland i forbindelse med opplæring i kriminalomsorgen er flyttet til kap. 1510 post 01. Midlene til internasjonal sekretær i Folkehøgskolerådet er flyttet til kap. 253 post 71. Midlane som ble flyttet i forbindelse med overføringa av tilskuddet til Fellesrådet for kunstfagene i skolen og Kunst i skolen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, er flyttet til kap. 225 post 74. Midler til forsøk med opplæring på arbeidsplassen er flyttet til kap. 258 post 21.

Følgende bindinger gis på direktoratets disponeringer:

Innenfor prosjektnummer 62000 *Kvalitetsutvikling*

- 392,884 mill. kroner til kompetanseutvikling for lærere og skoleledere herunder 2 mill. kroner til oppfølging om rapporten "*Det kan skje igjen Om antisemittisme og rasisme i skolen*", 260 mill. kroner til videreutdanning, 37,6 mill. kroner til rektorutdanning og 93 285 mill. kroner til etterutdanning og implementering av ungdomstrinnsmeldingen.
- 42,581 mill. kroner til veilederkorps
- 40,209 mill. kroner til skoleringsopplegg innen "*Overgangsprosjektet*" / Ny GIV
- 21,842 mill. kroner til nasjonale strategier og utviklingstiltak, herunder inntil 200 000 kroner til nettstedet Skrivebua.no
- 15,883 mill. kroner til utvikling av *Vurdering for læring*
- 15,569 til språklige minoriteter inkl. 10,0 mill. kroner til Regjeringens satsing i Groruddalen og Oslo Sør, overføres til Oslo kommune
- 7,186 mill. kroner til NAROM
- 6,0 mill. kroner til *Den naturlige Skolesekken*
- 5,3 mill. kroner til veiledning av nyutdannede lærere
- 3,66 mill. kroner til studieplasser i Videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen (PUB)
- 3,0 mill. kroner til tiltak for voksne
- 3,6 mill. kroner til nasjonale minoriteter
- 3,350 mill. kroner til stipendordning for minoritetspråklige lærere
- 2,374 mill. kroner til samiske tiltak
- 2,0 mill. kroner til Narkotikaprogram med domstolskontroll. Midlene skal utbetales fra FMHO og prosjektet går ut 2014.
- 1,0 mill. kroner til Ungt Entreprenørskap, med spesiell vekt på fag- og yrkesopplæringen
- 1,0 mill. kroner til Pøbelprosjektet
- 1,0 mill. kroner til evaluering av lederutdanningen for styrere i 2012
- 1,0 mill. kroner til Barnehagelovutvalget
- 0,825 mill. kroner til forvaltning i henhold til lederutdanningen for styrere

Innenfor prosjektnummer 63000 *Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem*

- 10,0 mill. kroner til å etablere statistikkssystem
- 6,0 mill. kroner til kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæring og forskning om fag- og yrkesopplæring

Innenfor prosjektnummer 64000 *Læringsmiljø*

- 26,295 mill. kroner til Bedre læringsmiljø

Innenfor prosjektnummer 65000 *Internasjonalt arbeid*

- 0,4 mill. kroner til utlikningstiltak for lærere og pedagogiske ledere og styrere i barnehager

Innenfor prosjektnummer 68000 *Statped*

- 12 mill. kroner til omstilling av Statped, jf. oppdragsbrev nr. 26–11
- 5 mill. kroner til etter- og videreutdanningssatsing for PP-tjenesten

Departementet vil, etter drøfting med direktoratet, fastsette hvor mye som skal settes av til lønn og administrasjon innenfor enkelte områder på kapittel 226, post 21.

Kap. 231 Barnehager

Post	Tildeling 2012
21 Særskilte driftsutgifter, kan overføres	105 412
Sum	105 412

Tildelingen på post 21 inkluderer:

- 38,275 mill. kroner til kompetansesatsing i regi av fylkesmennene
- 12,0 mill. kroner til studieplasser i lederutdanning for styrere
- 11,9 mill. kroner til studieplasser i kompetanseheving for assistenter
- 8,5 mill. kroner til fordeling av utviklingsmidler til fylkesmennene
- 7,965 mill. kroner til studieplasser i Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning
- 4,5 mill. kroner til dekning av utgifter til kompetanseheving for kommunen som barnehagemyndighet
- 4,39 mill. kroner til fordeling av likestillingsmidler til fylkesmennene samt midler til igangsatt oppdrag med å heve kompetansen hos ansatte om praktisk likestillingsarbeid
- 3 mill. kroner til veiledning av nyutdannede førskolelærere
- 2,8 mill. kroner til kompetansemidler, blant annet fagsamlinger, regelverksarbeid og annet arbeid overfor fylkesmennene
- 2,655 mill. kroner til studieplasser i Videreutdanning i barnehagepedagogikk
- 2 mill. kroner til Språkkartleggingsverktøy
- 1 mill. kroner til arbeidet med Manifest mot mobbing
- 0,822 mill. kroner til foreldrebetalingundersøkelsen, årsregnskap for ikke-kommunale barnehager og uttak av statistikk gjennom året
- 0,75 mill. kroner for utgifter til kostnadsanalysen
- 0,6 mill. kroner til rammeavtale med SSB om statistikk
- 0,6 mill. kroner for å dekke drift av BASIL
- 0,56 mill. kroner for å dekke oversettelser og andre kompetanseutviklingstiltak for samisk og nasjonale minoriteter
- 0,5 mill. kroner til undersøkelse om barnehagebarns trivsel og foreldrenes medvirkning

- 0,5 mill kroner til arbeidet med opprettelsen av et nasjonalt system over hendelser/ulykker som medfører skader på barn i barnehage
- 0,37 mill. kroner til Skandinavisk gjennomgang og oversikt over forskning på barnehager (daginstitusjoner for 0-6-årige)
- 0,3 mill. kroner til utarbeidelse av plan for kvalitetsvurderingssystemet
- 0,25 mill. kroner til kartlegging av kvaliteten i familiebarnehagene
- 0,2 mill. kroner til rapporteringsfunksjon BASIL

Kap. 258 Analyse og utviklingsarbeid, post 21

Post	Tildeling 2012
21 Tiltak for voksne	7 000
Sum	7 000

Midlene skal brukes til forsøk med utvikling av opplæringsmodeller tilpasset voksne arbeidssøkere som ikke har fullført videregående opplæring. Modellene skal utvikles i et samarbeid mellom utdanningsmyndighetene og NAV i noen utvalgte fylkeskommuner.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01

Prosjekt nr.	Prosjektnavn	Tildeling 2012
81 404	Entreprenørskap og innovasjon	2 000
Sum		2 000

Prosjekt nr. 81 404 Entreprenørskap og innovasjon

Midlene fordeles til lærerutdanningene i samsvar med tiltak 5 i handlingsplanen

Entreprenørskap i utdanningen - fra grunnskole til høyere utdanning 2009-2014.

Direktoratet bes om å vurdere utlysningen av midler i tråd med de prioriteringer som fremkommer i tiltaket, i tråd med føringer for entreprenørskapskompetanse som ligger i reformen i lærerutdanningen.

5 Økonomiforvaltning og intern forvaltning

Direktoratets økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*⁴, veilederen *Statlig budsjettarbeid*⁵, *Reglement for økonomistyring i staten*⁶ med tilhørende bestemmelser⁷ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet*⁸. Departementet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov.

Direktoratets resultatmål for 2012 er gitt i kapittel 1. Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring overfor direktoratet. I tillegg skal virksomheten selv gjøre vurderingen av risiko i eget arbeid. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet. Dette arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse
- hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I årsrapporten og etatsstyringsmøtet skal direktoratet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

5.1 Andre føringer

Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsettingen av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktiviteten etter fylte 50 år forlenges med seks måneder.

Regjeringen vil fra 2012 iverksette en jobbstrategi for å få flere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet. De statlige virksomhetene skal prioritere å øke rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og sli bidra til å realisere jobbstrategien.

Direktoratet skal ha en plan for eget arbeid med universell utforming av relevante deler av virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten systematisk beskrive sine egne aktivitets- og resultatmål samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

⁴ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

⁵ Utgitt av Finansdepartementet i mars 2006 (publikasjonskode R-0543)

⁶ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, endret 14.11.06

⁷ Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003, endret 14.11.06

⁸ Fastsatt av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 16. desember 2004

Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Direktoratet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor direktoratets rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt pr. lærefag. Det vises til PM 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet lære plasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok, kap. 9.10 *Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lærekandidater i staten.*

Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Direktoratet skal i sin årsrapport omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i henholdsvis Oslo, Hamar og Molde.

Viderebruk av offentlige data

Direktoratet skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av offentlige data. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Datasett som er fritt tilgjengelige i maskinlesbare formater, skal normalt registreres på nettstedet data.norge.no.

Dersom direktoratet vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata som ikke er taushetsbelagt, skal normalt disse rådataene gjøres offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før direktoratet eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester.

Det skal fremkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Direktoratets beredskapsplaner skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser og kriseøvelser. Direktoratet skal følge gjeldende regelverk/retningslinjer for informasjonssikkerhet. Det skal sendes inn en egen rapport for status per 31.12.11 innen 1. februar 2012, jf. eget vedlegg.

Direktoratet må foreta en beredskapsmessig gjennomgang knyttet til terrortrusler (dvs. at direktoratet bl.a. vurderer grunnsikringen, evakueringsrutiner, planer for alternativ lokalisering/annen kontinuitetsplanlegging og rutiner for oppfølging av ansatte/elever). Det skal rapporteres på ovenstående i årsrapporten for budsjettåret 2012. Spørsmål om samfunnssikkerhet og beredskap kan også tas opp i den vanlige styringsdialogen med

departementet eller ved egne tilsyn fra departementet. Det tas sikte på beredskapstilsyn i juni 2012.

Alle føringene skal følges opp innenfor budsjettammene for 2012.

6 Økonomiske og administrative fullmakter

6.1 Fullmakter

Kunnskapsdepartementet gir for budsjettåret 2012 Utdanningsdirektoratet fullmakt til å:

- videretildele til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på budsjettkapitlene kap. 222/3222,230/3230 og 231
- stille midler til disposisjon til fylkesmennene og til Sametinget på barnehage- og utdanningsområdet
- nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.2
- inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.3. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av direktoratet.
- overskride tildelingen på post 01 og 21 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på de tilhørende inntektskapitler og poster. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jfr. pkt. 2.4 i vedlegg 9 i *Statlig budsjettsarbeid*
- godkjenne reiser i henhold til særavtale for reiser innenlands og særavtale for reiser i utlandet for statens regning
- gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 30 mill. kroner på kap. 220 post 70, og 20 mill. kroner på kap. 226 post 21, jf. Prop. 1 S (2011-2012)
- oppnevne styre for statlige skoler der det er aktuelt
- tilsette senterledere ved det enkelte spesialpedagogiske kompetansesenter
- normere stillinger ved utlysning og tilsette i alle stillinger unntatt stilling som direktør
- innvilge studiepermisjon med full eller delvis lønn for inntil 12 måneder
- forhandle etter Hovedavtalen

Dersom sentralt gitte retningslinjer ikke er til hinder for det, kan direktoratet videre delegere en eller flere fullmakter som er nevnt til departementets underliggende virksomheter.

Vesentlige organisatoriske endringer eller endringer av geografisk lokalisering må drøftes med departementet.

Direktoratet har ikke anledning til å omdisponere fra driftsutgiftsposter til investeringsposter og omvendt, forskuttere av neste års bevilgning, bruke andre merinntekter enn de som er nevnt i tabellene over for kap. 3220, kap. 3222 og kap. 3230 eller omdisponere midler mellom de ulike hovedprosjekter under kap. 226 post 21 uten at dette på forhånd er godkjent av departementet.

Direktoratet har ansvar for det årlige fullmaktsbrevet til fylkesmannsembetene. Brevet skal primært angi hvilke midler som stilles til disposisjon for det enkelte embetet fra de ulike kapitlene på departementets budsjettområde. Direktoratet må ha dialog med departementet før utsending av fullmaktsbrevet.

Tilsetninger kan bare skje dersom virksomheten på eget budsjett har disponible midler på post 01, evt. post 21. Stillinger som arbeider med midlertidige prosjektbaserte oppgaver kan lønnes over fagkapitler der dette er relevant. Dette vil i hovedsak gjelde kap. 226.

6.2 Disponeringen av budsjettmidlene for 2012

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Prop. 1 S (2011-2012), Innst. 12 S (2011-2012), tildelingsbrev og andre relevante dokumenter. Planen settes opp i samsvar med standardisert kontoplan med poster og underposter for å vise planlagte disponeringer. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Disponeringsplanen sendes departementet **innen 15. mars 2012**. Det må også utarbeides et periodisert internbudsjett med hensiktsmessig detaljgrad for å kunne føre løpende kontroll med forbruk og innbetalinger.

Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter. Når det gjelder tilskuddsmidler, bør direktoratet vurdere å holde tilbake en reserve av de regelbundne midlene som for året forutsettes disponert av fylkesmennene. Dette vil gjøre omfordelingen mellom fylkesmennene ved slutten av året enklere.

Når det gjelder disponeringen av prosjektmidlene på kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, understrekes det at direktoratet kun har anledning til å omdisponere innenfor samme prosjektnummer og dersom det ikke er gitt andre bindinger. Videre må det redegjøres for bruk av posten til å dekke lønns- og administrasjonsutgifter i direktoratet. Denne type utgifter må være tidsavgrensede og kunne relateres til hovedprioriteringer og resultatmål.

7 Rapportering

7.1 Årsrapport

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal direktoratet **innen 28. februar 2013** utarbeide en særskilt årsrapport til departementet. Årsrapporten blir tatt opp på etatsstyringsmøtet våren 2013.

Departementet ber om at det i årsrapporten for 2012 blir lagt særlig vekt på:

- vurdering av måloppnåelse i henhold til rolle og ansvar og hovedprioriteringer og resultatmål som er satt i tildelingsbrevet for 2012 og i egne oppdragsbrev. I dette inngår også virksomheter underlagt direktoratet
- vurdering av oppnådde resultater i forhold til ressursbruk, jf. bl.a. §§ 1 og 4 i *Reglement for økonomistyring i staten*, jf. også pkt. 2.6 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten*

Årsrapporten må også omfatte annen relevant informasjon av betydning for departementets styring. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2013. I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for sin informasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper, både i direktoratet og i underliggende virksomheter.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjøringsplikten. Det dises det til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder ”*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*”.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området.

Direktoratet skal årlig innen 28. februar utarbeide en egen rapport om forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene året før. Rapport om gjennomført tilskuddskontroll ettersendes som tillegg til årsrapporten. I den ordinære årsrapporten til departementet må direktoratet gi en sammenfatning og vurdering av tilskuddsforvaltningen og tilskuddskontrollen.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til SSØ, vises det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (R-8/2012 for regnskapsåret 2012). Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til departementet. Departementet ber om at direktoratet i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp. Det må også rapporteres om andre forhold som er spesielt nevnt i kap. 1 og 2.

7.2 Halvårsrapport og annen rapportering i løpet av året

I tillegg til tertialrapportene og statusrapporten for prosjekter skal det rapporteres for første halvår om eventuelle avvik fra planene for direktoratets virksomhet. Avviksrapporten skal rettes inn mot de mer overordnede mål og resultatmål som er angitt i tildelingsbrevet fra departementet eller i andre styringsdokumenter. I rapporten skal det legges vekt på følgende:

- mål som eventuelt ikke er innfridd etter planene for første halvår
- årsaker til at mål eventuelt ikke er nådd
- tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen
- risikoen for at målene ikke blir nådd på årsbasis

Rapport for første halvår skal sendes departementet innen 15. august 2012.

Departementet skal orienteres om framdriften og situasjonen for øvrig i god tid før utløpet av 2012 dersom det er resultatmål der direktoratet mener at det også er nødvendig med oppfølging ut over dette året for at målet kan nås tilfredsstillende.

7.3 Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling

Felles nasjonalt tilsyn i 2012

Temaet for felles nasjonalt tilsyn i 2012. Som følge av at det felles nasjonale tilsynet er innrettet over en treårsperiode må rapporteringen tilpasses dette. Endelig rapportering for tilsynene i 2010 og 2011 skal foreligge innen 1. april 2012. Foreløpig rapportering på tilsynene som er gjennomført våren 2012 skal foreligge innen 30. juni 2012. Rapporten skal inneholde informasjon om korrigerende av eventuelle lovbrudd samt direktoratets oppfølging av tilsynet.

Tilsyn på prioriterte områder i 2012

Rapportering på tilsyn med samiske elevers rettigheter etter opplæringslova, voksnes rett til opplæring, tilsyn med nasjonale prøver og tilsyn med lokalt læreplanarbeid skal foreligge innen 1. februar 2013.

Generelt tilsyn i 2012

Fylkesmannen fører generelt tilsyn i 2012 og rapporterer om dette i årsrapport til Fornyings- og kirkedepartementet (FAD) med frist 28. februar 2013. Direktoratet skal oppsummere og vurdere det samlede generelle tilsynet for 2012 både på utdanningsområdet og barnehageområdet og sende rapport om dette til departementet sammen med en generell oppsummering av årsrapportene **innen 1. mai 2013**.

Klagesaksbehandling

Samtidig med rapportering om det generelle tilsynet må direktoratet også rapportere om utviklingstrekk i klagesaksbehandlingen hos fylkesmennene. Innen barnehageområdet skal det særlig fokuseres på klagesaker om forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

7.4 Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

For hver måned i 2012 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv R-10/2011 fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes Kunnskapsdepartementet (mn@kd.dep.no).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til Kunnskapsdepartementet som følger:

1. per 31. august 2012 med frist til departementet 20. september 2012, med prognose pr. 31. desember 2012.
2. per 31. desember 2012 med frist til departementet 1. februar 2013. Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende egen søknad om overføring av eventuelle ubrukte midler fra 2012 til 2013.

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og disponeringsplanen og skal gi forklaringer til avvik og informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2012 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2011 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2012.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

7.5 Statusrapport for kap. 226 post 21

Fristen for innsendelse av statusrapporten per 1. juni 2012 til departementet er **1. juli 2012**. Statusrapporten gjelder kun kap. 226 post 21. Dette er et viktig dokument for departementets arbeid med budsjettproposisjonen for året etter. Statusrapporten må inneholde:

- forbruket per 1.juni 2012
- prognose for resten av året

7.6 Kriteriedata

Kunnskapsdepartementet bidrar hvert år med kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Grønt hefte). Dette skal brukes i korreksjonsordningen for private og statlige skoler.

Direktoratet bes i denne sammenhengen om å innhente og oversende følgende opplysninger:

- Antall elever i private grunnskoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2011-2012 med telledato 1. oktober 2011.
- Antall elever i private videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2011-2012 med gjennomsnitt fra telledato 1. oktober 2011 og 1. april 2012.
- Antall elever i statlige grunn- og videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2011-2012. Elevene skal omregnes til helårselever.

- Antall primærøkere 16 år eller yngre til videregående trinn 1 i skole for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i den enkelte fylkeskommune for hvert av skoleårene 2010-2011, 2011-2012 og 2012-2013.

Det er viktig at kvaliteten på dataene er gode og at det er korrigert for eventuelle dobbeltsøknader. De elevene som får opplæring i statlige tilbud finansiert over statsbudsjettets kap. 230 post 01, må også inkluderes. Det forutsettes at rapporteringen er bekreftet av elevenes hjemkommune/hjemfylke.

Direktoratet skal rapportere til departementet innen 1. juni 2012. I god tid før fristen vil direktoratet motta et regneark fra departementet som må benyttes ved rapporteringen.

7.7 Miljørapportering

Miljøverndepartementet (MD) ønsker en årlig redegjørelse for miljøprofilen på øvrige departementers område. Temaet skal omtales i MD sin budsjettproposisjon. I tillegg trenger KD innspill til miljøomtale i egen budsjettproposisjon. Utdanningsdirektoratet bes derfor om å rapportere til KD på følgende punkter **innen 15. juni 2012**:

- omtale av miljøutfordringer i sektoren og hvordan disse antas å kunne utvikle seg dersom nye tiltak ikke settes inn
- mål for direktoratets arbeid med disse utfordringene
- rapport om oppnådde miljøresultater for 2011
- kortsiktige og langsiktige tiltak for å løse og forebygge miljøproblemer, med vekt på helheten i virkemiddelbruken og eventuelle tiltak for å bedre organiseringen og samarbeidet om dette. Ensidig fokusering på budsjettets utgiftsside bør unngås.
- oversikt over samlet budsjettmessig miljøvernpolitisk satsing. Som hovedregel skal utgifter regnes som miljøverntiltak når:
 - a) utgiftene i sin helhet brukes til miljøforbedringer
 - b) miljøhensyn er avgjørende for at tiltaket/prosjektet gjennomføres
 - c) utgiftene skal motvirke negative miljøeffekter av sektorpolitiske tiltak for øvrig (forebyggingstiltak)

8 Etatsstyringsmøter og kontakt med departementet

Departementet ønsker å avholde etatsstyringsmøter i 2012 med Utdanningsdirektoratet onsdag 14. mars fra kl. 9.00 til kl. 13.00 og onsdag 31. oktober fra kl. 9.00 til kl. 13.00. Departementet sender ut innkalling med foreløpig saksliste senest to uker før møtedato, og direktoratet gir tilbakemelding om andre saker som evt. ønskes tatt opp. Endelig saksliste fastsettes en uke før møtet.

På vårens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- årsrapporten for foregående år, med en vurdering av virksomhet og økonomiske resultater
- disponeringsplanen for inneværende år, med status for større arbeidsprosesser og oppdrag. Utdanningsdirektoratet skal redegjøre for hvordan risikobildet er i henhold til målrealisering.
- budsjettsaker – Prop. 1 S for kommende år, innspill til større saker og avklaring av videre samarbeid om statsbudsjettet

På høstens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- økonomistatus for 2. tertial og eventuelle saker til omgrupperingsproposisjonen for inneværende år
- status for større arbeidsprosesser og oppdrag i inneværende år
- Prop. 1 S og tildelingsbrev for kommende år, inkludert hovedprioriteringer

Følgende dokumenter ligger til grunn for samhandlingen mellom departementet og direktoratet:

- styring, kommunikasjon og samarbeid mellom Utdannings- og forskningsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2005)
- rolleutvalget mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2006)

9 Innspill til budsjettarbeid

Gjennom sin rolle som iverksetter av vedtatt politikk og tilskuddsforvalter gir direktoratet innspill til departementets arbeid med de årlige budsjettdokumenter, herunder innspill til revidert nasjonalbudsjett og omgrupperingsproposisjonen. Det forventes at direktoratet bidrar med innspill til departementets arbeid med statsbudsjettet for 2012 (hvv. RNB og omgrupperingen), 2013 og 2014 på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Innspillene må vise beregningene av bevilgningsforslagene, og hvilke faktorer som fører til eventuelt merbehov eller mindrebehov. For regelstyrte ordninger vil dette si at blant annet elevtallsendringer og satser må fremgå av innspillene.

Departementet understreker at direktoratet i sine budsjettinnspill har et selvstendig ansvar for å kvalitetssikre beregningstekniske innspill og analyser på sine områder, herunder konsekvensjusteringer, satsningsforslag, budsjetttiltak og planlegging av budsjettåret 2014. Direktoratet har plikt til å varsle departementet umiddelbart når det oppdages feil. Se vedlegg 3 for oversikt over innspill til budsjettarbeidet.

Vedlegg 1 - Rapporteringspunkter for status per 31. desember 2011 for beredskapsarbeid

1. Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser)
Direktoratet beskriver kort hvordan det arbeides med dette og gir en vurdering av status.
2. Krisehåndtering
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
3. Øvelser
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
4. Informasjonssikkerhet
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
5. Saker underlagt sikkerhetsloven
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.

Frist for innsending av utfylt skjema til Kunnskapsdepartementet er 1. februar 2012.

Direktoratet bør selv vurdere om utfylt skjema bør unntas offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 21 *Unntak av omsyn til nasjonale forsvars- og tryggingsinteresser.*

Vedlegg 2 - Rapporteringsfrister i 2012 og 2013. Fristene gjelder både barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
• Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
• Tertialrapport pr. 31. august	20. september 2012
• Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2013
Andre rapporteringstidspunkt:	
• Årsrapport 2011	28. februar 2012
• Årsrapport 2012	28. februar 2013
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2011	28. februar 2012
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2012	28. februar 2013
• Oversikt over kontoplan, jf. Rundskriv R-102/2011 fra Finansdepartementet	28. februar 2012
• Oppsummering av fylkesmennesenes årsrapporter for 2011 med vekt på fylkesmennesenes generelle tilsyn i 2011	1. mai 2012
• Oppsummering av fylkesmennesenes årsrapporter for 2012 med vekt på fylkesmennesenes generelle tilsyn i 2012	1. mai 2013
• Rapport om felles nasjonalt tilsyn 2012 og 2013	1. juni 2013
• Rapport om tilsyn på samiske elevers rettigheter etter opplæringslova	1. februar 2013
• Rapport om tilsyn på voksnes rett til opplæring	1. februar 2013
• Rapport om tilsyn med lokalt læreplanarbeid	1. februar 2013
• Rapport om tilsyn med nasjonale prøver	1. februar 2013
• Halvårsrapport første halvår 2012	15. august 2012
• Miljørapportering for 2011	15. juni 2012
• Miljørapportering for 2012	15. juni 2013
• Statusrapport for prosjekter (kap 226 og kap 231) per 1. juni, jf. pkt. 5.5	1. juli 2012
Andre frister:	
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2011 til 2012	1. februar 2012
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2012 til 2013	1. februar 2013
• Disponeringsplan for 2012	15. mars 2012
• Utdanningsspeilet 2011	1. juni 2012
• Utdanningsspeilet 2012	1. juni 2013
• Forslag om evaluering av tilskuddsordninger i 2013	30. juni 2012
• Bidrag til departementets budsjettarbeid	Se kap.9
• Sikkerhets- og beredskapsarbeid (eget skjema fra KD, jf. vedlegg 1)	1. februar 2012
• Utarbeide nasjonale satser for offentlige tilskudd til barnehage 2013	1.sept 2012

Vedlegg 3 – Innspill til budsjettarbeid og tildelingsbrev. Fristene gjelder både barnehage- og grunnsopplæringsområdet.

Statsbudsjettet for 2012	
10. mars	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2012. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet er tildelt midler, skal departementet varsles. Direktoratet kan evt. fremme forslag om nye tiltak dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettproposisjonen for 2012 ble vedtatt av Stortinget.
8. oktober	Del I - Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2012. Gjelder endringer på regelstyrte budsjettposter og mindrebehov på rammestyrte poster.
19. oktober	Del II - Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2012. Elevtellingen pr 01.10.2012 for de private skolene danner grunnlag for innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen. Gjelder endring på regelstyrte budsjettposter knyttet til kap. 228.
Statsbudsjettet og tildelingsbrev for 2013	
4. januar	Innspill til underpostfordeling på 01-poster med prosentvis fordeling på underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester.
16. mars	Innspill på saker som kan være aktuelle for Kommuneproposisjonen med tilhørende tekstbidrag.
30. april	Gi oversikt over bindinger for 2012 under kap 226 og kap 231 med utgangspunkt i disponeringsplanen for 2012.
14. mai	Gi oversikt over bindinger for 2012 med faglig profil og innretning av ressursrammen som settes inn for kvalitetsutvikling av grunnsopplæringen.
14. mai	Innspill om hvilke temaområder i tildelingsbrevet for 2013 som bør ha redusert fokus, økt fokus eller uendret fokus og evt. andre innspill
14. mai	Innspill til tekstomtale i statsbudsjettet for 2013 med rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnsopplæringen og programkategori 07.30 Barnehager.
21. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2013. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og tekniske endringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
1. juni	Gi oversikt over elevtall som inngår i kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, jfr kap 5.7.
15. juni	Innspill til tekstomtale om mål for kommende budsjettår for kapitler og poster som direktoratet forvalter.
22. juni	Den 15. juni 2012 publiserer SSB tall for 2010 i KOSTRA. Direktoratet utarbeider forslag til satser for private skoler for 2012 på grunnlag av KOSTRA 2011. Forslag til satser for de private skolene, elevtallsprognoser for høsten 2012 og direktoratets skjønnsmessige vurdering av disse, danner grunnlag for konsekvensjustert budsjett for 2013.
13. august	Direktoratet må gi tilbakemelding på fullført endelig kvalitetssikring av sats- og bevilgningsberegninger til regelstyrte ordninger på kap. 228 Private skoler.
10. september	Innspill til resultatmål og styringsparametre i tildelingsbrevet for 2013.

	Evt. endringer i rolle- og ansvarsbeskrivelser.
28. oktober	Tilbakemelding på utkast til tildelingsbrev.
Statsbudsjettet for 2014	
18. november	Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2014.
13. desember	Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2014.

Departementet tar forbehold om at det i løpet av året kan bli endringer av frister for de enkelte innspill. Eventuelle endringer vil bli meddelt skriftlig. Dersom direktoratet ikke kan overholde de frister som er satt, må departementet varsles i god tid før de angitte frister.